

För cigarettpapper af stänglar eller nerver af tobaksblad, med undantag af sådant, som är afsedt för förbrukning inom industrien, vidare för finskuren tobak och för cigaretter skall, förutom införseltullen, stadgad cigaretstämpel betalas.

För oarbetade och bearbetade tobaksblad skall utom ofvan angifna tull erläggas en *tilläggstull* af 40 proc. af värdet. Såsom värde gäller tobakens pris vid dess öfvergång från säljaren till fabrikanten, hvarvid icke tages hänsyn till rabatt, räntegodtgörelse, afdrag å betalningen och dylikt. Fastställandet af tilläggstullen äger rum vid tobakens öfvergång i fabrikantens händer. Från denna tilläggstull äro de tobaksblad befriade, som äro afsedda att användas till sådana tobaksfabrikat, på hvilka cigarettskattelagen äger tillämpning.

Enhvar tillverkare, som köper tilläggstullpliktig tobak, måste deklarerera värdet hos vederbörande tullmyndighet, innan varan får öfverföras till fabriken. För vissa fall kan det tillåtas, att fabrikantens deklarationskyldighet öfvertages af säljaren. Vid deklarationen skall fogas säljarens faktura till fabrikanten. Denna faktura utgör grundvalen för den officiella värdeberäkningen. Vid köp från utlandet skall fabrikanten i värdet medräkna omkostnaderna ända till införseln. För särskilda fall äro en rad ingående bestämmelser träffade. Bifogas icke faktura vid värdedeklarationen, beräknas det för tilläggstullen bestämmande priset genom en förhöjning af det anmälda värdet med 50 proc. Är tobaken köpt från säljare i utlandet, skall den värdedeklarationen bifogade fakturan vara försedd med attest af vederbörande konsul, att priset är riktigt. Saknas dylik attest, anses räkningen såsom icke bilagd. Hyser tullmyndighet tvifvel angående värdedeklarations riktighet, skall frågan härom afgöras af en särskild pröfningsmyndighet, som till minst två tredjedelar består af experter i tobakshandtering. Rikskansleren bestämmer antalet pröfningsmyndigheter, deras säte, behörighet, sammansättning och arbetsordning. Experterna, af hvilka så vidt möjligt två tredjedelar skola utöfva sitt uppdrag såsom en hederssyssla, tillsättas af rikskansleren efter hörande af tobakshandelns och tobaksindustriens representationer. Pröfningsmyndigheten är berättigad göra undersökningar af alla slag och att för sin upplysning använda sig af handelskamrarna eller särskilda sakkunniga. Myndighetens beslut skall blott utmynna i, huruvida värdedeklarationen är riktig eller icke. Förklaras den oriktig, har riksförförvaltningen rätt att inköpa varan till det deklarerade värdet med ett tillägg af 5 proc. Utöfvas icke denna rätt, gäller för tilläggstullen det deklarerade värdet eventuellt under tillämpande af ofvan omförmälda prisförhöjning.

För drifvandet af tobakshandel och tobakstillverkning äro ingående bestämmelser gifna rörande anmälning, bokföring och skattekontroll.

Äfven cigarrerna äro underkastade, utom den ofvan angifna tullen af 270 mark, en *tilläggstull* af 40 proc. af värdet, hvilken skall betalas samtidigt med tullen. Såsom värde gäller det af importören betalade priset. Importören skall vid tullbehandlingen deklarerera värdet i enlighet med närmare bestämmelser af skattemyndigheterna och, såvida icke förvärfvet gjorts gratis, bifoga leverantörens räkning. Tvifvel angående deklarationens riktighet afgöras af pröfningsmyndigheten; äfven härvidlag är inköpsrätt för staten stadgad. För af resande införda cigarrer uppgår tilläggstullen till 1,000 mark pr 100 kg.

Utställandet af oriktiga räkningar eller värdedeklarationer och användandet af falska handlingar i ändamål att undandraga sig tull bestraffas med fängelse intill två år eller intill 100,000 mark böter, för så vidt icke andra lagar stadga högre straff. Dessutom kan utöfning af yrket förbjudas under högst fem år.

Förutom denna högre belastning af den utländska tobaken inträdde äfven förhöjning af skatten på den inhemska tobaksodlingen. Såsom hittills utgår denna efter tobakens vikt i jäst eller torkadt, för tillverkning färdigt tillstånd och uppgår nu till 57 mark för 100 kg. Tobak afsedd till framställning af sådana tobaksfabrikat, som falla under cigarrettskattelagen, beskattas med 45 mark per 100 kg. I stället för denna viktskatt inträda för tobaksplanteringar af mindre omfång än 4 ar fortfarande arealskatt. Denna är höjd till 5.7 pfennig för hvarje kvm. med tobak planterad mark.

Hemindustriidkare och arbetare, som varit sysselsatta inom tobaksindustrien mer än ett år och hvilka bevisligen till följd af den nya lagen inom första året efter dess ikraftträdande öfvergående eller för längre tid varit arbetslösa utan att finna motsvarande sysselsättning på annat håll, eller hvilka genom nödtvunget ombyte af yrke eller genom inskränkning af arbetet lidit skada, skola erhålla understöd under en tidrymd af högst två år. För detta ändamål anslogs till disposition af de enskilda staterna en summa af sammanlagdt 4 miljoner mark, motsvarande det beräknade behofvet. Meddelandet af närmare föreskrifter öfverlämnas åt förbundsrådet. Det understöd, som lämnas i fall af inträffad arbetslöshet, må icke understiga $\frac{3}{4}$ af den förlorade arbetsförtjänsten.

I cigarrettskattelagen äro skattesatserna för cigarretter progressivt

höjda. För cigarretter med nedanstående detaljförsäljningspris uppgår skatten till:

detaljpris	intill	1 1/2 pfennig	per styck	2.00 mark	per 1,000 stycken				
"	1.5—2.5	"	"	"	3.00	"	"	"	"
"	2.5—3.5	"	"	"	4.50	"	"	"	"
"	3.5—5	"	"	"	6.50	"	"	"	"
"	5—7	"	"	"	9.50	"	"	"	"
"	öfver 7	"	"	"	15.00	"	"	"	"

För cigarrettpapper, med undantag af sådant, som är afsedt till yrkesmässig tillverkning, utgör skatten 1 mark för hvarje 1,000-tal hylsor. Skattesatserna för cigarrettobak ha förblifvit oförändrade, äfven bibehöllos skatteklasserna oförändrade så när som på en ändring i den första — i stället för: öfver 3 t. o. m. 5 mark, infördes i skatteskalen: öfver 3.50 t. o. m. 5 mark (se sid. 105).

Den sålunda genomförda tobaksskatteformen beräknades gifva en ökad statsinkomst af omkring 45 miljoner mark om året.

Redan regeringsförslagets motiv innehöllo flera viktiga invändningar emot det af riksdagen sedermera valda beskattningssystemet, värdetullen. Säljarens faktura vore ingen obetingadt säker grundval, och skatten kunde lätt kringgås genom fingerade räkningar, öfverenskommelser med köparen o. s. v. Denna nackdel ökades därigenom, att skattekontrollen icke kunde sträcka sig till fabrikanterna. I den mån fakturan icke räckte till för skatteberäkningen, inträdde värdeuppskattning med dess svårigheter, som ökades genom prisförändringarna å tobak. Till följd af dessa konjunkturförändringar torde denna skatteform komma att verka ofördelaktigt på de små och medelstora företagen. Under det att en kapitalstark fabrikant kunde inköpa större förråd vid gynnsamma konjunkturer och därvid också finge dessa förråd lägre beskattade i förhållande till det lägre priset, så voro de små och medelstora företagen icke i stånd härtill, de voro i högre grad beroende af konjunkturerna, och genom skatten blef skillnaden mellan det af dem betalade priset och storföretagets inköpspris ännu större. Vidare erinrades, att dessa prisförändringar och de med dem följande förskjutningarna i införselkvantiteterna spelade in såsom osäkra moment på skatteafkastningen. Storindustrien var vidare gynnsamt ställd i det afscendet, att den köpte i första hand, medan de små företagen voro beroende af mellanhänderna, hvilkas vinst ökade priset. Äfven denna skillnad ökades genom värdetilläggstullen, så att storindustriens ekono-

miska öfverlägsenhet utjämnades ingalunda utan stegrades ytterligare genom denna skatteform.

Bestämmelsen om understöd i händelse af arbetslöshet hade icke föreslagits af kommissionen utan beslöts direkt i riksdagen. Härom anfördes, bland annat, att man visserligen icke ville underkänna det berättigade i åtgärden, men å andra sidan vore dock att befara, att man komme att begagna tillfället att afskeda uttjänta arbetare. Men äfven oafsedt detta, komme den väntade skatteförhöjningen att framkalla en betydande öfverproduktion vid tiden för lagens trädande i kraft. Lagens oundvikliga verkan blefve därför en betydande nedgång i produktionen, något som gifvetvis måste afsevärdt beröra äfven arbetarförhållandena.

Enligt hvad numera inhämtats har utbetalandet af ifrågavarande understöd åt arbetare vållat stora svårigheter, hvarförutom lagbestämmelsens finansiella räckvidd visat sig vara större än från början förut-sattes. Det ursprungligen anslagna maximibeloppet, 4 miljoner mark, har nämligen måst upprepade gånger höjas, senast till $6\frac{3}{4}$ miljoner mark, och icke ens detta belopp anses komma att blifva tillräckligt.

*Bilaga.***Förslag**

till

Lag angående beskattning af tobaksförbrukningen.

(Framlagdt för tyska riksdagen den 3 november 1908, se sid. 107.)

Införselafgift.

§ 1.

Införseltullen utgör per dubbelcentner (100 kg.):

a) Tobaksblad, bearbetade (helt eller delvis stripade, äfvensom med tobakssås behandlade (betade) o. s. v.); affall från bearbetade tobaksblad (med undantag af tobaksstjälk och affall vid stripning)	250	mark.
b) Tuggtobak och snus, karotter, stänger och rullar till snus; piptobak i rullar, skuren o. s. v., med undantag af finskuren tobak; tobaksmjöl, tobaksdam och affall från tobaksfabrikat, äfven blandadt med affall från råttobak (scraps); papper af tobaksstjälk eller af stripningsaffall	300	„
c) Cigarrer och finskuren tobak	700	„
d) Cigarretter	1,000	„

Förbundsrådet äger tillåta införsel af brasilkarotter för framställning af snus till en tullsats af 180 mark för dubbelcentner.

De i §§ 5 och 6, n:o 7 i tulltariff lagen af den 25 december 1902 upptagna tullbefrielser kunna för de i stycket 1 under c och d nämnda varorna inskränkas af förbundsrådet.

Varuägares skyldigheter enligt tullagstiftningen i afseende å tullpliktiga sändningar utsträckas till de enligt denna lag skattpliktiga utländska varor.

Förbrukningsskatt.

Kap. 1.

Allmänna föreskrifter.

§ 2.

För till inrikes förbrukning afsedda tobaksfabrikat erlägges, förutom afgifter, som uppbäras på grund af tobaksskattelagen af den 16 juli 1879, en särskild, till rikskassan ingående skatt (tobakskonsumtions-skatt) enligt bestämmelserna i denna lag.

Skatten uppbäres utan hänsyn till, om och i hvilket omfång tobakssurrogat och hjälpämnen användts för framställningen af fabrikaten.

Äfven cigarrettpapper, afsedt för omedelbart bruk af rökare inom landet, är underkastadt denna skatt.

§ 3.

Tobakskonsumtionsskatten beräknas för tobaksfabrikat (§ 2 st. 1) efter minutförsäljningspriset, d. v. s. efter det pris, däri inräknadt de enligt §§ 1 och 2 på dem hvilande afgifter äfvensom förpackningskostnaderna (§ 9), till hvilket de konsumtionsskattepliktiga tobaksfabrikaten, af detaljhandlandena säljas till konsumenterna styckvis (§ 5 A, B) eller i små kvantiteter (§ 5 C, D). För viktkvantitet är dess nettovikt bestämmande.

Försäljas cigarrer eller cigarretter med olika styckepris i gemensam förpackning (sortimentsförpackning) sker beskattning enligt det i förhållande till hela förpackningens pris beräknade genomsnitts-styckepriset.

Ingen hänsyn tages till vid försäljning möjligen beviljade förmåner, såsom rabatt, undantagspris, anstånd med likvid och dylikt. I öfverensstämmelse härmed skall beträffande tobaksfabrikat, som fabrikant eller grossist i större mängder till partihandelspris direkt afyttrar till konsumenter och för hvilka minutpris icke utsatts, till grund för skatten beräknas ett minutpris, på basis af partihandelspriset med tillägg af ett af skattemyndigheterna fastställt belopp. Likvid, som består af annat än reda penningar, är att anse såsom delar af priset.

För cigarrettpapper (§ 2 st. 3) beräknas skatten efter antalet af för framställning af en cigarrett erforderliga eller ägnade hylsor och pappersytor (Zigarettenhüllen.)

§ 4.

För fabrikat, som fabrikant eller grossist använder för eget behof eller gratis lämnar (åt tjänstemän eller arbetare, såsom prof o. s. v.), beräknas skatten efter detaljpriset för likartade fabrikat. För åt arbetare, utöfver lönen, gratis gifna cigarer och cigarretter kan förbundsrådet tillåta beskattning efter lägsta skattesats.

Sker införsel af konsumtionsskattepliktiga tobaksfabrikat icke för återförsäljning inom landet i förvärfssyfte, skall beskattningen äga rum efter fabrikatens inköpspris med tillägg af tull- och skattebelopp, eller, om inköpspriset icke kan tillförlitligt styrkas eller af expeditionstjänstemännen på annat sätt fastställas, till högsta skattesatser.

§ 5.

Tobakskonsumtionsskatten utgör

A. för *cigarer* till minutpris af:

1) högst 4 pfennig stycket	4	mark	för	1,000	st.
2) öfver 4 pf. t. o. m. 7 pf. stycket	8	"	"	"	"
3) " 7 " " " " 13 " " "	16	"	"	"	"
4) " 13 " " " " 25 " " "	32	"	"	"	"
5) " 25 " " " " 50 " " "	64	"	"	"	"
6) " 50 pf. stycket	96	"	"	"	"

B. för *cigarretter* till minutpris af:

1) högst 1 pf. stycket	1,50	mark	för	1,000	st.
2) öfver 1 " t. o. m. 2 pf. stycket	3	"	"	"	"
3) " 2 " " " " 3,5 " " "	6	"	"	"	"
4) " 3,5 " " " " 5 " " "	9	"	"	"	"
5) " 5 " " " " 6,5 " " "	12	"	"	"	"
6) " 6,5 " " " " 9 " " "	18	"	"	"	"
7) " 9 pf. stycket	24	"	"	"	"

C. för *finskuren tobak*, med undantag af *finskuren tuggtobak*, till minutpris af:

1)	öfver	3 t. o. m.	5 mark per kg. ...	0,80 mark för kg.
2)	"	5 " " "	10 " " " ...	1,60 " " "
3)	"	10 " " "	20 " " " ...	3,20 " " "
4)	"	20 " " "	30 " " " ...	6,40 " " "
5)	"	30 mark per kg.	12,80 " " "

D. för *piptobak*, däri inbegripet under *C* ej fallande *finskuren tobak*, *tuggtobak* och *snus* till minutpris af:

1)	öfver	2 t. o. m.	5 mark per kg. ...	0,50 mark för kg.
2)	"	5 " " "	10 " " " ..	1 " " "
3)	"	10 mark per kg.	2 " " "

E. för *cigarrettpapper*, med undantag af för *industriändamål* afsedt:

1 mark för 1,000 cigarretthylsor (§ 3 st. 4).

Beträffande tobaksfabrikat, hvilkas hänförande till någon af afdelningarna *A* eller *B* är tvifvel underkastadt (*cigarillos* med *finskuren tobak* o. s. v.), fastställer förbundsrådet efter hörande af sakkunnige grunder för deras beskattande.

Skärbredden å *finskuren tobak*, som skall få räknas till afdelning *C*, bestämmes af förbundsrådet.

Tobaksfabrikat af de under *D* angifna slagen till minutpris af högst 2 mark per kilogram äro fria från tobakskonsumtionsskatten.

Råtobak, som oarbetad lämnas åt minuthandlande för vidare försäljning, är underkastad enahanda beskattning som *piptobak* (*D* st. 1). Samma föreskrift gäller karotter, hvilka lämnas åt minuthandlande.

För de under *A*, *B* och *E* uppräknade fabrikaten erlägges för kvantitet under 1,000 st. däremot svarande partiellt skattebelopp, likaså för kvantiteter mindre än ett kilogram af de under *C* och *D* upptagna fabrikat.

§ 6.

Tobakskonsumtionsskatten skall erläggas innan varan från fabriksrummen, från tobakskonsumtionsskattelager (§ 41), från utlandet eller från tullförvar öfvergår i fritt varuutbyte inom landet.

§ 7.

Tobakskonsumtionsskatten skall för inom landet framställda fabrikat af de i § 5 nämnda slagen erläggas af fabrikanten och för det fall, som behandlas i § 44 st. 2, af handlanden; för utrikesifrån införda fabrikat erlägges skatten af importören.

Skyldigheten för den inhemska fabrikanten att fullgöra beskattning af sina fabrikat begynner i och med deras förfärdigande. Hafva skilda fabriksföretag efter hvarandra deltagit i varans framställning, går denna skyldighet öfver på hvarje följande i framställningen deltagande fabriksinnehafvare. Den föregående blir befriad från skyldigheten, så snart han uppfyllt de för säkerställande af skattebetalningen utfärdade föreskrifter.

Öfverföras fabrikaten till ett tobakskonsumtionsskattelager (§ 41), öfvergår skatteplikten på lagrets innehafvare, eller, såvida lagret är allmänt, på deponenten.

§ 8.

Tobakskonsumtionsskatten erlägges medels användning af *skattemärken*.

De närmare bestämmelserna angående skattemärkenas valör, form, förfärdigande, saluhållande och sättet för deras användning utfärdas af förbundsrådet. Detta fastställer äfven de förutsättningar, under hvilka ersättning kan beviljas för använda eller obrukbara blifna skattemärken.

Skattemärken, hvilka icke blifvit använda på föreskrifvet sätt, anses såsom icke använda.

Skattemärkena skola i minuthandelsställena bibehållas igenkännbara till alla väsentliga delar, ända till dess försäljning af varan ägt rum. Sker försäljning ur förpackningarna (§ 43), skola skattemärkena, omedelbart efter det förpackningen tömts, göras oanvändbara af försäljaren enligt härom utfärdade särskilda föreskrifter.

§ 9.

Tobakskonsumtionsskatt underkastade fabrikat af hvarje slag få från tillverkningsstället, från tobakskonsumtionsskattelager och från utlandet utlämnas i fritt varuutbyte inom landet endast i fullständigt slutna förpackningar. Den författningensligna förpackningen skall verkställas innan skatteplikten inträdt (§ 6) och anses som en del af framställningen.

§ 10.

Art och storlek af de förpackningar, som tillåtas, fastställas af förbundsrådet.

På hvarje förpackning skall innehållet vara angifvet till art och skattepliktig kvantitet, äfvenså skall en beteckning finnas, med ledning af hvilken den i hvarje fall skattepliktige (§ 7) kan med säkerhet fastställas af skattemyndigheterna; för tobaksfabrikat skola dessutom angifvas minut- (stycke- o. s. v.) priset eller skatteklassens prisgränser (§ 5). För förpackningar, hvilka innehålla cigarrer och cigarretter med olika styckepris (§ 3, st. 2), skall priset för hela förpackningen, och i det fall, som i § 3 st. 3, sats 2 afses, det beräknade minutpriset angifvas.

Å tobaksfabrikat, som beskattas efter de högsta satserna, behöfver prisuppgift icke utsättas å förpackningen.

Förbundsrådet bestämmer inom hvilka gränser fabriksats verkliga nettovikt må afvika från kvantitetsuppgifterna enligt st. 2.

Skyldighet att angifva minutpriset eller prisgränserna gäller äfven för sådana förpackningar, som innehålla enligt § 5 st. 4 från tobaks-konsumtionsskatt befriad tobak. Säljes sådan tobak förpackad, skall minutpriset angifvas på ett i ögonen fallande ställe å den behållare, ur hvilken minutförsäljningen äger rum.

§ 11.

Förpackningarna skola bibehållas oskadade å försäljningsställena, intill dess de för stycke- eller minutförsäljning måste öppnas eller öfverlämnas åt köparen (§§ 43, 51). Öppnandet af förpackningen bör, jämte det föreskriften § 8 st. 4 beaktas, ske på sådant sätt, att skattemärket därvid sönderrifves.

För granskning af innehållet från handlandes eller köpares sida (profning af varan, skyltning o. s. v.) må förpackningar öppnas i enlighet med af förbundsrådet meddelade närmare bestämmelser.

Tömnda cigarrförpackningar (lådor o. s. v.) få icke, utan föregående borttagande af skattemärket, återlämnas vare sig åt fabrikant eller handlande, ej heller af dessa mottagas eller vidare användas. Förnyad användning af förpackningar för andra tobaksfabrikat eller af cigarrett-papper till förpackning af dylika varor är förbjuden.

§ 12.

I fall af visadt behof kan förbundsrådet medgifva, att för tobaksfabrikat, som ej kan förpackas, må, under befrielse från förpackningstvång och från användning af skattmärken, af producenten skatten annorledes utgöras enligt de i § 5 angifna satserna. Dock erfordras härför en särskild bokföring och andra kontrollåtgärder.

Äfvenså kan vid import af tobakskonsumtionsskatt underkastade fabrikat, hvilka ej äro afsedda för handel (resandes import o. s. v.), befrielse från användning af skattmärken och från förpackningstvånget samt beskattning i annan form tillåtas.

§ 13.

Cigarrtillverkare i liten skala, hvilka uteslutande arbeta för sin egen minuthandel och framställa cigarrer hörande till en enda skatteklass, kunna befrias från föreskrifterna i §§ 8—11, om de förbinda sig att icke lämna några cigarrer till återförsäljare utan skattemyndigheternas särskilda tillåtelse, och att för hvarje kvantitet om 8 kilogram af den af dem förarbetade tobaken erlagga det enligt § 5 för 1,000 cigarrer af ifrågavarande slag belöpande skattebelopp. Vid fastställandet af den förarbetade tobakens kvantitet får det vid bearbetningen uppkomna affallet icke afdragas. Möjligen använda tobaks-surrogat räknas såsom tobak.

Vid användning af en afsevärdt mindre kvantitet tobak kan den i st. 1 angifna vikten blifva nedsatt i öfverensstämmelse med det faktiska förarbetningsförhållandet.

Skatten för under en månad använd tobak förfaller till betalning sista dagen i samma månad och skall, försåvidt anstånd ej är beviljadt, senast den 15 i följande månad betalas på uppbördsstället. Försummas betalningsterminen eller föreligga andra grunder, hvilka synas göra inbetalningen af skatten osäker, kunna skattemyndigheterna fordra säkerhet för densamma. Senast den 5 i hvarje månad skall ett utdrag ur fabriksjournalen öfver den under föregående månad använda tobakskvantiteten aflämnas å skatteuppbördsstället.

Öfverlämnande af cigarrer åt återförsäljare kan tillåtas endast på det villkor, att dessa cigarrer äro på föreskrifvet sätt förpackade och försedda med skattemärke. Beloppet af de skattmärken, som för sådant ändamål bevisligen användts, afdrages från den för den använda råtabaken beräknade skatteskulden.

§ 14.

Skattepliktiga fabrikat svara, utan afseende å tredje persons rätt, för beloppet af på dem belöpande skatt och kunna, intill dess skatten blifvit erlagd, af skattemyndigheterna beläggas med kvarstad och innehållas.

I det fall, som i § 13 afses, svara cigarrerna för den skatt, som skall erläggas för den använda tobaken.

§ 15.

Anstånd med erläggande af tobakskonsumtionsskatten kan beviljas utan ställande af säkerhet på 3 månader, mot säkerhet på 6 månader.

§ 16.

Anspråk på betalning eller erläggande af skatten preskriberas efter ett år från den dag, skattskyldigheten inträdt. Anspråk på efterbetalning af undandraget skattebelopp preskriberas efter 3 år.

Preskriptionen upphäfves genom hvarje åtgärd, som af vederbörande myndighet vidtages i och för anspråkets upprätthållande mot den betalningsskyldige.

§ 17.

Tobakskonsumtionsskatt underkastade fabrikat, som i fabrikslokalerna, i konsumtionsskattelager eller i tullförvar (§ 6) användas för undersökningar, eller, som under vederbörlig kontroll utföras, göras onjutbara eller förstöras, äro skattefria, och föreskrifterna i §§ 9, 10 och 11 äga icke tillämpning på dylika fabrikat.

I det fall § 13 afses, afdrages för hvarje 1,000-tal utförda, onjutbara gjorda eller förstörda cigarrer skatten för 8 kilogram eller för den enligt § 13 st. 2, fastställda mindre kvantiteten använd tobak; i det fall, som § 12 st. 1 afses, afdragas de utförda, onjutbara gjorda eller förstörda kvantiteterna tobaksfabrikat från de enligt bokföringen framställda kvantiteterna af samma slag.

Råtobak och tobakshalffabrikat äfvensom tobaksaffall af hvarje slag skola frånräknas under skatteuppsikt stående lager, om de under vederbörlig kontroll utföras, göras onjutbara eller levereras till registrerad råtabakshandlande eller tobaksfabrikant (§§ 27 och 35).

§ 18.

Under skatteuppsikt stå: företag, som i någon som helst form drifva engros- eller detaljhandel med oarbetade eller bearbetade tobaksblad, stripningsaffall, stjälk och affall från tobak, för tobakstillverkning afsedda surrogat, tobaks- hel- eller halffabrikat af hvarje slag eller cigarrettpapper,

företag af hvarje slag, hvilka förarbeta tobak, äfvensom

företag, hvilka tillverka cigarrettpapper eller -hylsor eller sysselsätta sig med beredning af tobakskonsumtionsskatt underkastade varor till försäljning (förpackning o. s. v.).

Med minuthandel förstås hvarje yrkesmässig försäljning till andra personer än återförsäljare.

Under tobakens lagring verkställd behandling, såsom torkning, svettning, sortering, stripning, urlakning m. m., anses icke såsom tobakstillverkning.

§ 19.

Den, som vill drifva någon i § 18 st. 1 nämnd verksamhet, skall senast en vecka före rörelsens öppnande göra skriftlig anmälan till skattemyndigheten i distriktet. Från denna erhåller han ett intyg öfver den gjorda anmälningen, före hvilket utfärdande rörelsen icke får börjas.

Finns lokaler för samma affär på skilda orter, skall för hvarje ort ingifvas särskild anmälan.

Om innehafvare af affärer af angifna slag icke själfva leda driften, skola de för skattemyndigheterna uppgifva de personer, som äro berättigade att såsom affärsledare handla i deras namn.

Producenter af tobakskonsumtionsskattepliktiga varor, hvilka önska drifva minuthandel med sådana varor, skola i anmälan angifva försäljningsställena och, i fall dessa drifvas oberoende af fabriktionsrörelsen, för hvarje sådant ställe jämväl den person, som leder dettas affärer. Som affärsledare får endast en å samma ort som försäljningsstället bosatt person anställas.

I det följande beträffande fabriksinnehafvare gifna föreskrifter gälla äfven för fabriks- och affärsledare, med undantag af föreskriften i § 73, st. 2.

§ 20.

Hvarje ändring af anmälda förhållanden (§ 19) skall inom en vecka af den nya innehafvaren anmälas för skattemyndigheten.

Inställes en anmäld rörelse, skall senaste innehafvaren sist inom 3 dagar efter upphörandet med rörelsen göra anmälan därom till skattemyndigheten.

§ 21.

Skatteuppsikt äro vidare underkastade:

odlares, råttobakshandlandes och tobaksfabrikanters förråd af tobak af hvarje slag,
halffabrikat och surrogat, som äro afsedda för framställning af konsumtionsskattepliktiga varor, äfvensom försändning af dessa varor.

Samma föreskrift gäller för tillverkare af cigarrettpapper och -hylsor i afseende å deras förråd af sådana varor.

Skattemyndigheternas tillsyn äro äfven handlandenas förråd af skattepliktiga varor underkastade i syfte att konstatera huruvida de äro förpackade på föreskrifvet sätt och försedda med skattemärken, eller huruvida de förutsättningar förefinnas, under hvilka befrielse från förpackningsskyldigheten kan beviljas (§§ 12, 13 och 41).

§ 22.

Skattetjänstemännen äro berättigade att besöka lokaler, i hvilka tobak, tobaksfabrikat, tobaks-halffabrikat, -surrogat eller cigarrettpapper förvaras eller bearbetas på hvarje tid då lokalerna äro öppna eller i dem arbetas, i annat fall från 6 f. m. till 9 e. m., minuthandlandes försäljnings- och lagerlokaler dock endast på vanlig affärstid. Äro lokalerna stängda, äga tjänstemännen fordra omedelbart tillträde.

Denna rätt sträcker sig äfven till samtliga rum i sådana särskilda anläggningar, som höra till tobaksbearbetning, äfvensom till med dessa i förbindelse stående eller omedelbart angränsande rum.

Tidsbegränsningen bortfaller, om fara kan uppstå genom dröjsmål.

§ 23.

Inom de skatteuppsikt underkastade rummen få inga åtgärder vidtagas, som hindra eller försvåra utförvandet af den lagstadgade kontrollen.

§ 24.

Vid officiell undersökning eller inventering af tobakslager eller lager af tobakskonsumtionsskattepliktiga fabrikat åligger rörelsens inne-

hafvare att förevisa skattetjänstemännen samtliga i deras ägo befintliga förråd af dessa varor; vidare skola de lämna alla för skatteuppsikten eller statistiska ändamål erforderliga uppgifter och, försåvidt särskilda undantag icke äro medgifna, tillhandahålla hjälpmedel (vågar, vikter, belysning o. s. v.) äfvensom nödigt arbetsbiträde vid de i och för skatteuppsikt eller fullgörandet af annat tjänsteåliggande påkallade förrättningar.

Producenter af tobakskonsumtionsskatt underkastade fabrikat äro skyldiga att på anfordran förelägga skatteförvaltningens högre tjänstemän (Oberbeamte) de affärsböcker och handlingar, som röra inköp af råtabak, tobakshalfabrikat, surrogat och cigarrettpapper äfvensom tillverkningen och försäljningen af skattepliktiga fabrikat.

Kap. II.

Särskilda föreskrifter för handeln med råtabak, tobakshalfabrikat och tobakssurrogat.

§ 25.

Råtabakshandlande är enligt denna lag hvar och en, som idkar handel med oarbetade eller bearbetade tobaksblad, stripningsaffall, tobakstjälk, tobaksaffall och för framställning af cigarrer och andra tobaksfabrikat afsedda halfabrikat eller surrogat.

§ 26.

Råtabakshandlandena få lagra och behandla de i § 25 nämnda varor endast i särskilda rum, hvilka skola anmälas för skattemyndigheterna. Det kan dock tillåtas dem att på kortare tid uttaga tobak från dessa rum i och för sortering, strykning, urlakning och stripning.

§ 27.

För anmälda råtabakshandlande och tobaksfabrikanter är det utan vidare tillåtet att införskrifva i § 25 nämnda varor från utlandet; för andra personer fordras särskildt tillstånd af skattemyndigheterna. Tullmyndigheterna äro berättigade att af importörerna fordra intyg öfver enligt § 19 verkställd anmälan.

Odlare och råtabakshandlare få inom landet endast åt odlare, anmälda råtabakshandlare eller tobaksfabrikanter afsätta de i § 25 nämnda varorna; dessutom är afsättning tillåten till utlandet och, vid behof, under iakttagande af kontrollåtgärder, som skattemyndigheterna äga bestämma, till vetenskapliga anstalter eller för jordbruksändamål.

Samma inskränkningar gälla för afyttring af dessa varor äfven i sådant fall, att den sker på exekutiv väg, genom konkursförvaltning, i utföring af å dem hvilande panträtt eller från stärbhus.

Utlämnande af råtabak o. s. v. som prof åt agenter, kommissionärer och dylika personer är tillåten; lämna dessa personer för egen räkning tobaken vidare, betraktas de som handlande. Afyttring af råtabak och karotter till minuthandlande kan tillåtas under villkor, att dessa varor behandlas såsom piptobak och, försåvidt deras minutpris öfverstiger 2 mark för kilogram, beskattas enligt satserna i § 5 *D*; äfvensom att handlanden i afseende å afyttringen underkastar sig föreskrifterna i III kapitlet (§ 5, st. 5).

§ 28.

Öfver tillförsel och afsättning af varor af de i § 25 nämnda slagen skola råtabakshandlandena föra böcker efter närmare föreskrift af skattemyndigheten. Utdrag ur dessa böcker angående afsättningen af råtabak o. s. v. och dennas emottagare skola på anfordran meddelas myndigheterna.

§ 29.

Råtabakshandlande, som upprepade gånger blifvit straffad för grof öfverträdelse af denna lag, kan åläggas att lagra sina tobaksförråd endast i offentligt nederlag eller att på egen bekostnad ställa dem under ständig skatteuppsikt.

Föreskriften i § 26, sats 2 finner äfven i detta fall tillämpning.

§ 30.

Tobaksodlare, som själfva skatta för af dem skördad tobak eller anmäla sådan till ett nederlag eller tillköpa främmande tobak, behandlas som råtabakshandlande.

För tobaksodlare, hvilka erlægga tobaksskatt i form af arealskatt (§§ 23—26 i tobaksskattelagen af 16 juli 1879), kan den i § 28 omnämnda bokföringen ersättas af en skriftlig eller muntlig anmälan hos skattemyndigheten om försäljning af den skördade tobaken, hvarvid kvantiteten och köparen skola angifvas.

Kap. III.

Särskilda föreskrifter för tobaksfabrikanter.

§ 31.

Såsom tobaksfabrikant (tillverkare) i lagens mening gäller enhvar, som framställer eller låter andra för sin räkning framställa fabrikat af de i § 5, st. 1 under *A*, *B*, *C* och *D* betecknade slagen eller som förfärdigar för tillverkning af sådana fabrikat afsedda och ägnade half-fabrikat, eller som företager eller låter företaga vidare bearbetning eller behandling af ännu obeskattade fabrikat.

Tobaksfabrikat, som äro afsedda för och ägnade till att såväl rökas i pipa som tuggas, skola behandlas enligt lagens mening såsom pip-tobak (§ 5, *D*).

§ 32.

Hvarje tobaksfabrikant skall, förutom den i § 19 föreskrifna anmälan, äfven förelägga skattemyndigheten en förteckning öfver de fabrikat, hvilka han ämnar förfärdiga, äfvensom uppgift angående fabriks- och lager-rummen och med dem i förbindelse stående eller till dem omedelbart angränsande rum. Hvarje ändring i anmälda förhållanden skall i förväg delgifvas myndigheterna.

I andra än de anmälda rummen få, frånsedt fallen i §§ 33 och 41, råttobak, surrogat och tobaksfabrikat af hvad slag det vara må, icke förvaras, ej heller tobaksbearbetning idkas.

§ 33.

Under iakttagande af de kontrollåtgärder, som särskildt föreskrivas af skattemyndigheten, får tillverkning äfven ske utom de anmälda fabriksrummen (i hemarbetares bostäder, i statens straffanstalter o. s. v.).

I sådant fall skall för skattemyndigheten anmälas, af hvilket slag det utom fabriksrummen försiggående arbetet är, äfvensom de personer eller anstalter, åt hvilka det är anförtrodt, samt personernas bostad.

Arbetsplatser, i hvilka dylikt arbete utföres, likställas med fabrikslokaler i den mening § 6 afser.

§ 34.

Lagring af till förarbetning afsedd tobak (inklusive stjälk o. s. v.), af tobakshalfabrikat äfvensom af tobakssurrogat bör på fastställt sätt ske sålunda, att uppsyningsmännen alltid äro i tillfälle att fastställa lagrets storlek. I fall af behof kunna härför särskilda bestämmelser utfärdas af skattemyndigheten.

Lagring af färdiga tobaksfabrikat bör ske i särskilda, uteslutande därför afsedda rum, till hvilka de skola omedelbart öfverföras efter det de äro i försäljningsfärdigt skick (§ 9).

Lagerlokalerna skola vara skyddade så att hemlig bortföring af lagrade varor icke kan äga rum.

§ 35.

I afseende å afyttring af råtobak, stripningsaffall, stjälk, stripade blad, tobakssurrogat och affall är tobaksfabrikant underkastad föreskrifterna i §§ 27 och 28. Vidare får fabrikanten förskaffa sig nämnda varor endast genom direkt import eller från inhemska odlare, råtobakshandlande eller tobaksfabrikanter (§ 27 st. 1, 2); halfabrikat och ännu ej till försäljning färdiga tobaksfabrikat får han inom landet afyttra endast åt anmälda fabrikanter eller låta öfverföra till ett tobakskonsumtionsskattelager (§ 41).

§ 36.

Tobaksfabrikant skall öfver sin rörelse föra böcker (fabriksjournal) och skattelängd enligt skattemyndighetens anordning, ur hvilka böra framgå:

- 1) tillförseln af råtobak, stripningsaffall, stjälk, stripade blad, affall, surrogat och halfabrikat;
- 2) afsättning af råtobak, stripningsaffall, stjälk, stripade blad, tobakshalf- och hel-fabrikat, affall och surrogat;
- 3) kvantiteten framställda hel- och half-fabrikat med beteckning af sort eller märke och medelvikt, äfvensom uppkommet affall och dettas användning;
- 4) kvantitet och slag af eventuellt vid fabriken återtagna fabrikat;
- 5) de utlämnade tobaksfabrikatens skatteklasser i enlighet med prisen (§ 10, st. 2);
- 6) antal och värde af inköpta och använda skattemärken.

Om officiella intyg (tullkvittenser o. s. v.) förefinnas för enskilda poster i bokföringen, böra dessa bifogas böckerna. För icke verifierade poster kan verifikation fordras vid inventering.

Från särskild bokföring enligt bestämmelserna i st. 1 kan befrielse erhållas, om fabrikantens affärsböcker redan innehålla uppgifterna under 1)–6) och ständigt stå till kontrolltjänstemännens förfogande.

Möjligen utfärdade prislister öfver tobaksfabrikat måste biläggas bokföringen under n:o 5). Hvarje ändring i dessa prislister måste omedelbart införas med angifvande af dagen, då den träder i kraft.

§ 37.

På anhållan kan tobaksfabrikant tillåtas att låta en till hans förfogande ställd skatteuppsyningsman utföra de honom åliggande anteckningarna, hvarvid dock fabrikanten förblir ansvarig. I detta fall kan högsta vederbörande myndighet medgifva lättnader i uppsikten öfver rörelsen.

I fall af upprepad bestraffning för begången försnillning af skatt medels oriktig bokföring, kan fabrikanten åläggas att öfverlämna bokföringen åt en skattetjänsteman.

I båda fallen har fabrikanten att erlægga kostnaderna för denna tjänsteman enligt de grunder, som gälla för användande af tulltjänsteman vid afgiftspliktiga förrättningar.

§ 38.

Tobaksfabrikants lager af råämnen samt half- och helfabrikat skall en gång om året, samt dessutom i händelse af rörelsens upphörande, inventeras och jämföras med bokföringen.

Tidpunkten för denna inventering bestämmes i samråd med fabrikanten.

Om oegentligheter misstänkas, är skattemyndigheten berättigad att utom den ordinarie inventeringen äfven företaga oförberedda inventeringar.

Beskattning af felkvantiteter (Fehlmengen) äger icke rum, om tillfyller ådagaläggas, att felkvantiteterna äro att hänföra till omständigheter, hvilka icke skapa en skatteskuld.

Beskattning af felkvantitet sker, om den exakta skattesatsen för de förfärdigade fabrikaten icke kan utrönas, efter den högsta skattesats, som öfverhufvudtaget användts för fabriken tillverkningar, såvida icke omständigheterna synas göra tillämpning af en lägre skattesats berättigad.

§ 39.

I det fall § 13 afser kan enklare bokföring tillåtas.

Vidare kan förenklad skatteerläggning med befrielse från förpackningstvång och från användning af skattemärken tillåtas för tobaksfabrikat, hvilka af fabrikanten tagas från hans rörelse för eget bruk, eller som utom lönen gratis lämnas åt anställda och arbetare, eller som användas såsom prof o. s. v. (§ 4 st. 1).

Kap. IV.

Särskilda föreskrifter för handeln med tobaksfabrikat.

§ 40.

För de partihandlandes rörelse, hvilka importera tobaksfabrikat från utlandet, gälla i tillämpliga delar föreskrifterna i §§ 32, 34 och 36—38. Under iakttagande af särskilda säkerhetsåtgärder kan det tillåtas, att äsättandet af skattemärkena redan sker i den utländska fabriken.

§ 41.

Tillverkare af tobaksfabrikat och sådana personer, som därmed drifva partihandel, få för de af dem förfärdigade, från inhemska fabriker inköpta eller utrikesifrån importerade, förtullade fabrikat inneha privatlager under officiell kontroll (tobakskonsumtionsskattelager), i hvilka dessa fabrikat få inläggas obeskattade och utan föreskrifven förpackning.

I afseende å beviljande af rätt till sådana lager, deras anordning, expedierande af fabrikat till och från lagret, sättet för lagringen, för den under lagringen tillåtna ompackning och behandling äfvensom för nederlagsinnehafvarens ansvar, tillämpas de för lagring af utländska, oförtullade varor gällande föreskrifter, försåvidt förbundsrådet icke annorlunda föreskrifer.

För nämnda personer kan äfven skattefri lagring af sagda varor i offentliga tullnederlag tillåtas under iakttagande af inhemska varas inlandskaraktär.

Partihandlande, åt hvilka tillstånd till konsumtionsskattelager beviljats, äro underkastade föreskrifterna i §§ 36—38.

§ 42.

Frånsedt fallen i §§ 12 och 13, få endast på föreskrifvet sätt förpackade (§ 9) och med behörigt skattemärke försedda tobaksfabrikat öfverföras till försäljningslokalerna och där förvaras.

§ 43.

Styckeförsäljning af cigarrer och cigarretter samt försäljning af tuggtobak och snus i lös vikt är utan vidare tillåten för minuthandlande, om de icke samtidigt äro fabrikanter; för partihandlande under samma förutsättning dock endast i särskilda försäljningsrum. Tobaksfabrikanter, hvilka samtidigt drifva minutförsäljning, kunna tillåtas att försälja cigarrer styckewis, om icke fallet i § 13 föreligger; äfvenså kan styckewis försäljning af cigarretter och försäljning af tuggtobak och snus i lös vikt tillåtas i deras minutförsäljningsrum, ifall de underkasta sig de åtgärder, som skattemyndigheten anser nödiga i och för säkerställande af skatten.

Vid styckewis eller lös försäljning af nämnda tobakssorter skall varan omedelbart tagas ur tillhörande, med skattemärken försedda omslag. Helt eller delvis tömda förpackningar få icke påfyllas med tobaksfabrikat; äfvenså få omslag från förpackningar hörande till olika beskattade fabrikat icke mot hvarandra utbytas.

I fall tobakskonsumtionsskatten kringgås vid minutförsäljning af tobaksfabrikat utan omslag, är förbundsrådet berättigadt att beträffande detta slag af minuthandel vare sig för alla i st. 1 nämnda fabrikat eller för vissa af dem föreskrifva särskilda villkor eller påbjuda minuthandel endast i slutna förpackningar (§ 9).

Finskuren tobak och piptobak (§ 5 C och D) får af minuthandlande utlämnas endast i slutna förpackningar, såvida undantag icke blifvit tillåtna.

§ 44.

Minuthandlande får utan erläggande af högre skatt höja det minuthandelspris (§ 10 st. 2), som lagts till grund för beskattningen af fabrikatet och som angifvits å förpackningarna, endast såvida det höjda priset förblir inom den skatteklass, enligt hvilken den ursprungliga beskattningen ägt rum.

Vill minuthandlanden företaga en därutöfver gående prishöjning, har han att utgöra skillnaden mellan det erlagda skattebeloppet och det skattebelopp, som motsvarar det högre priset, genom åsättande af tillläggsskattemärken. Förbundsrådet utfärdar närmare bestämmelser härom.

De fabrikat, som enligt § 5 st. 4 äro fria från tobakskonsumtions-skatten, få af minuthandlandena försäljas till högre pris än 2 mark för kilogram endast i fall det höjda priset motsvarande skatt erlägges.

Motvärden, som öfverstiga skatteklassens maximalpris, få i ingen form fordras eller mottagas.

§ 45.

Skattemyndigheten kan fordra att afskrift af särskilda delar af denna lag och af bestämmelserna angående dess verkställighet uppsättas i försäljningslokaler å i ögonen fallande ställe.

§ 46.

Gårdfarihandlande, värdshusvärdar och andra personer, hvilka som binäring försälja tobaksfabrikat, äro underkastade samma föreskrifter som tobakshandlande.

§ 47.

Handlande, som i fria marknaden inom landet emottaga tobaksfabrikat, hvilka icke äro på föreskrifvet sätt förpackade, med vederbörliga beteckningar och skattemärken försedda, skola, såvida icke fallet i § 12 föreligger eller bristen genom öfverenskommelse med den skattskyldige (§ 7) omedelbart afhjälpes, inom en tid af 5 dagar göra anmälan härom hos skattemyndigheten.

Kap. V.

Särskilda föreskrifter för företag, som tillverka cigarrettpapper eller cigarretthylsor eller drifva handel med dessa varor.

§ 48.

Cigarrettpapper får i sådana former (ark, bobiner o. s. v.), som icke omedelbart kunna hänföras till de i § 3, st. 4 nämnda enheterna,

från utlandet importeras endast af anmälda fabrikanter af cigarrettpapper, cigarrettfabrikanter och handlande, hvilka idka partihandel med cigarrettpapper; samma föreskrift gäller afyttring inom landet.

§ 49.

§§ 32, 33 och 34 gälla i tillämpliga delar äfven fabrikanter af cigarrettpapper (hylsor, blad o. s. v.) och partihandlande med dessa varor. Efter närmare anordning af skattemyndigheten skola de föra böcker öfver rekvirering och tillverkning äfvensom afyttring af nämnda fabrikat; böckerna kunna underkastas granskning och kontrolleras medelst officiella inventeringar.

I afseende å bokföring och inventeringar gälla i tillämpliga delar föreskrifterna i §§ 36, st. 2 och 3, 37 och 38.

§ 50.

Partihandlande och fabrikanter kunna tillåtas inneha tobakskonsumtionsskattelager enligt föreskrifterna i § 41 st. 1 och 2.

§ 51.

För minuthandeln med cigarrettpapper gälla §§ 42, 45, 46 och 47 i tillämpliga delar.

Minutförsäljning får endast ske i slutna förpackningar.

Lagförslaget innehöll ytterligare två kapitel, af hvilka det ena, omfattande §§ 52—76, utgjordes af ansvarsbestämmelser, och det andra, §§ 77—82, af öfvergångsbestämmelser m. m.

Österrike.

Det österrikiska tobaksmonopolet leder sitt ursprung ända från år 1670. Man kan i dess historia urskilja två perioder. Under den förra, som omfattade tiden 1670—1784, var monopolet än utarren-deradt till enskilda, än stod det under statens egen förvaltning. Med år 1784, då staten definitivt öfvertog förvaltningen af monopolet, inleddes den andra perioden, som sträcker sig till våra dagar.

Vid den uppgörelse (Ausgleich), som år 1867 ägde rum mellan Österrike och Ungern, skildes från och med år 1868 det österrikiska tobaksmonopolet från det ungerska, hvilket senare då ställdes omedelbart under det ungerska finansministeriet. År 1882 inrättades emellertid i Ungern en särskild centralmyndighet för monopolets förvaltning. Om än de österrikiska och ungerska förvaltningarna af monopolen numera sålunda äro fullt själfständiga i förhållande till hvarandra, ledas de dock enligt öfverenskomna likartade grundsatser, hvarför här endast det österrikiska monopolet göres till föremål för en närmare redogörelse.

Det österrikiska tobaksmonopolet, som är regleradt genom tull- och statsmonopolförordningen af den 11 juli 1835 jämte ett flertal andra författningar, omfattar såväl odling och bearbetning af tobak som handel därmed. Staten förfogar med uteslutanderätt öfver icke blott råttobak och tobaksfabrikat utan äfven tobaksaffall och sådana växtämnen, hvilka genom särskilda kungörelser betecknats såsom surrogat för tobak.

Förvaltningen af tobaksmonopolet är delad mellan ett särskildt ämbetsverk, »die kaiserlich-königliche General-Direktion der Tabakregie» i Wien, och de administrativa finansmyndigheterna. Den förra utgör den centrala myndigheten för alla tekniska angelägenheter rörande tobaksodlingen och tobakstillverkningen, hvarjämte sedan år 1896 nederlagsmagasinen för tobaksfabrikat lyda under direktionen. Finansmyndigheterna åligger däremot förvaltningen af försäljningen, med undantag af nederlagsmagasinen, hvarjämte dessa myndigheter hafva att utöfva den officiella kontrollen samt en därmed sammanhängande dömande verksamhet, i det att äfven regie-strafflagen handhafves af dem. Den högsta ledningen utöfvas af finansministeriet i Wien.

Generaldirektionen skall svara för fyllandet af behovet af alla de i försäljningstariffen upptagna tobaksfabrikaten. Dess uppgift omfattar således såväl anskaffandet af det erforderliga råmaterialet som förfärdigandet af nödiga tobaksfabrikat. Med afseende å det senare åligger det generaldirektionen att handhafva ledningen af statens samtliga tobaksfabriker, tobaksinlösningsbyråer och nederlagsmagasin i allt hvad som rör administrativa och tekniska angelägenheter. Den skall äfven ombesörja inköp af de för monopolförsäljning bestämda utländska tobaksfabrikaten.

Under generaldirektionen lyda 30 tobaksfabriker, 7 själfständiga tobaksinlösningsbyråer och 17 nederlagsmagasin för tobaksfabrikat. I spetsen för hvarje af nämnda anstalter stå tvenne föreståndare, hvilka båda äro medansvariga för rörelsens bedrivande och af hvilka den ene utöfvar chefskap. Fabrikerna äro allt efter sin storlek delade i flera eller färre afdelningar, som ledas af tjänstemän, under hvilka stå verk-mästare, uppsyningsmän o. s. v.

Såsom nämndt handhafves förvaltningen af försäljningen icke af monopoldirektionen utan af den allmänna statliga finansförvaltningens organ. Berörda förvaltning är delad mellan sju »Finanzlandesdirektionen» och sju »Finanzdirektionen»; under de förstnämnda sortera »Finanzbezirksdirektionen», inalles 47, och under »Finanzdirektionen» lyda närmast »Finanzinspektorate». Under dessa finnas ytterligare lägre organ, af hvilka de lägsta åligger det omedelbara öfvervakandet af minuthandels-ställena, »trafikerna», och af tobaksodlingarna.

Tobaksodling idkas icke af monopolet själf, utan rätt därtill upplåtes åt enskilda personer. Tobaksodling må förekomma endast inom vissa distrikt, och tillstånd därtill meddelas antingen med afseende å ett bestämdt jordområde eller för visst antal plantor samt under villkor, att hela tobaksskörden aflämnas till monopolet. Tobaksodling för export är icke tillåten.

Tillstånd gäller endast för den odlare, för hvilken det är utfärdadt. Giltighetstiden är ett år. För tobaksodlarna gälla särskilda odlings-, kontroll- och inlösningsinstruktioner, hvilkas föreskrifter äro afpassade efter de olika förhållandena i de tobaksodlande provinserna. Uppgift om de kvantiteter tobak, som komma att inlösas, samt bestämmelser angående klassificering af tobaksbladen äfvensom de pris, till hvilka tobaken inlöses af monopolförvaltningen, offentliggöras inom odlings-distrikten före hvarje odlingsperiods början. Tobaken öfvertages af monopolförvaltningen genom särskilda inlösningskommissioner, i härför upprättade tobaksinlösningsmagasin — för närvarande finnas 11 sådana,

af hvilka 4 äro förenade med tobaksfabriker. Hvarje inlösningskommision består af tekniska tjänstemän från monopolet, finanstjänstemän samt ledamöter, som företräda tobaksodlarnas intressen. Kommissionen inordnar den till leverering framförda tobaken efter dess beskaffenhet i de olika prisklasserna och låter väga de olika posterna, hvarefter odlarna utfå dem tillkommande inlösningsbelopp jämte fraktbidrag, där sådant ifrågakommer.

Till monopolets fabrikat användes förutom den inhemska tobaken jämväl utländsk. Den utländska tobaken — hufvudsakligen amerikansk, turkisk och asiatisk — anskaffades till en början medelst leveranshandel efter ingifna anbud. Efter mångårig erfarenhet fann man det dock ändamålsenligare att icke uteslutande anlita detta sätt för anskaffande af den utländska råvaran, utan man sökte så vidt möjligt göra direkta uppköp å de olika tobaksorternas stapelplatser. På så sätt utbildades ett omfattande system för inköp; och inköpes för närvarande det utländska råmaterialet delvis direkt vare sig utan eller efter infordrande af anbud, men delvis ock på kommissionsväg. Dessa sistnämnda inköp ske genom förmedling af något handelshus, »kommissionshus», såväl på europeiska som på nordamerikanska marknader.

Tillverkningen af tobaksfabrikat äger uteslutande rum i statens härför inrättade fabriker. Det är förbjudet för enskilda icke blott att bearbeta råtabak utan äfven att omarbета tobaksfabrikat, äfven om de inköpts från statens förråd.

Statens tobaksfabriker innehålla, allt efter omfattningen af deras tillverkning, ett större eller mindre antal afdelningar, hvar och en med sin särskilda tillverkningsgren. De stora fabrikerne hafva sålunda särskilda afdelningar för förarbetet vid cigarrtillverkning, själfva cigarrtillverkningen och förpackning af cigarrer, vidare för cigarrettillverkning och packning af cigarretter, för tillverkning af finare och sämre rök-tobak och för inpackning däraf likasom för snustillverkningen. Arbetsfördelning är strängt genomförd, så att hvarje arbetare endast har att utföra ett och samma arbete, så att han efter en jämförelsevis kort tid når stor skicklighet däri. Till följd af denna uppdelning får hvarje fabrikat passera flera afdelningar och händer, innan det lämnar fabriken färdigt till försäljning.

Antalet i Österrike befintliga tobaksfabriker uppgår för närvarande till 30, hvilka alla bedrifva tillverkning af cigarrer. I 21 af fabrikerne tillverkas äfven cigarretter, i 17 dessutom skuren piptobak. 7 tobaksfabriker och 2 själfständiga tobaksinlösningsmagasin förfärdiga tuggtobak. I 4 fabriker tillverkas äfven snus.

Monopolets tillverkning omfattar dels för den allmänna minut-försäljningsrörelsen afsedda tobakssorter dels ock vissa tobaksvaror af finare kvalitet, hvilka försäljas till betydligt högre priser och äro upptagna i en särskild s. k. specialitetstariff.

Försäljningspriset å monopolets varor fastställas på administrativ väg af monopolförvaltningen, hvars öfverledning såsom nämndt utgöres af finansministeriet. Förvaltningen är häri fullkomligt oberoende af parlamentet och äger jämväl befogenhet att höja försäljningsprisen efter eget godtfinnande.

Bestämda grunder för åsättande af pris å tobaksfabrikaten finnas ej, utan därvid följas endast affärsrättssynpunkter. De för närvarande gällande försäljningsprisen uppgifvas hafva mer eller mindre historiskt utvecklats sig ur de före införandet af tobaksmonopol i privat-handeln gällande priserna.

Vid fastställandet af försäljningspris för nyinförda tobaksfabrikat tages i första rummet hänsyn till uppnåendet af högsta möjliga monopolinkomst. Denna tendens har emellertid sin naturliga gräns däri, att det nya fabrikatet måste vid sidan af de redan bestående äldre vara säljbart, hvilket har till följd, att detsamma till pris och kvalitet alltid måste bringas till öfverensstämmelse med redan förefintliga liknande fabrikat.

Förändringar i försäljningstariffen sträcka sina verkningar äfven till de hos engrosförsäljare (depåinnehafvare) och trafikanter befintliga tobaksfabrikaten. Det är därför nödvändigt att härvidlag få en utjämning af priserna till stånd. Detta tillgår sålunda att vid sänkning af tariffen engrosförsäljarna ersättas det belopp, som de på grund af prisnedsättningen skulle förlora, under det att däremot vid höjande af tariffen motsvarande belopp åläggas dem till återbetalning.

Vid allmänna prisregleringar — hvilka hittills nästan uteslutande bestått i prisförhöjningar — har visserligen eftersträfvats att få en utjämning eller nivellering till stånd af den procentuella vinsten, åtminstone inom hvarje särskild fabrikatgrupp. Därvid har dock alltid hänsyn måst tagas till det redan en gång inträdda förhållandet mellan priserna inom de olika grupperna och sorterna, samtidigt med att en i det stora hela såvidt möjligt likartad förhöjning af prisen på alla tobaksfabrikat måste genomföras för att förhindra en plötslig omstörtning af samtliga förhållanden rörande försäljningsprisen och en i sammanhang därmed blott genom stora penningeuppsoffringar genomförbar omgestaltning af hela fabrikationen. I själfva verket gifva emellertid de olika fabrikaten såväl absolut som procentuellt synnerligen olika monopolvinst.

Rörande bestämmandet af priset på importerade utländska tobaks-

fabrikat har det lyckats kommitterade att genom vederbörande beskickning erhålla följande upplysningar. Konsumentpriset å sådana fabrikat består af följande »element»:

- a) själfkostnadspriset,
- b) skattepålägget (i det erhållna meddelandet benämnd »Verbrauchssteuer»),
- c) försäljningsprovisionen,
- d) ett fixt tillägg till skydd mot värdeförlust och stegrade inköpspris.

Skattepålägget (»Verbrauchssteuer») uppgår till samma belopp som gällande införseltull (125 österr. kronor pr 100 kg) samt den för vederbörande vara vid import af enskild person utgående, i det följande närmare omnämnda licensafgiften.

Försäljningsprovisionen inräknas i priset med omkr. 5 procent och det fixa tillägget med omkr. 10 procent, allt å sammanlagda beloppet af själfkostnadspriset och skattepålägget.

Olika priskuranter upptagande skilda slag af tobaksfabrikat äro utfärdade af monopoldirektionen. Tarifferna äro:

a) den allmänna försäljningstariffen, hvilken omfattar de tobaksvaror, som säljas i de vanliga minutförsäljningsställena (allgemeiner Verschleiss). Dessa varor äro alla af monopolets egen tillverkning. Tariffen innehåller två prissatser, engros- och detaljpris. Det förra utgör det pris, till hvilket minutförsäljaren äger erhålla varorna och det senare utgör konsumentpriset. I skillnaden mellan prisen ligger minutförsäljarens vinst.

b) limitotariffen, hvilken omfattar tobaksvaror, som till speciellt lågt pris tillhandahållas i gränsdistrikten till motarbetande af smuggling. Särskildt för de i gränsdistrikten placerade trupperna och för flottan gäller denna tariff, hvars varor också gå i »allgemeiner Verschleiss».

c) specialitetstariffen, som innehåller varor af finare kvalitet af monopolets tillverkning. Dessa varor säljas tillika med importerade tobaksfabrikat i särskilda specialitetsbodas, hvilka förses direkt från särskildt specialitetsnederlag. Ifrågavarande tariff liksom äfven priskuranten för importerade fabrikat innehåller icke olika engros- och detaljpris utan endast en prissats, hvarå specialitetstrafikanterna erhålla viss provision, olika för olika fall.

d) priskuranten för importerade tobaksfabrikat, hvilken omfattar ett rikt urval af havannacigarrer (öfver 125 olika sorter), manila- och mexikanska cigarrer, turkiska och egyptiska cigarretter af en mängd kända märken samt engelsk rökto bak.

e) priskurant för export, hvilken endast omfattar monopolets egna tillverkningar till lägre pris än hvad som gäller i Österrike.

Såsom redan förut nämnts handhafves icke förvaltningen af tobaksförsäljningen af monopoldirektionen utan af de administrativa finansmyndigheterna. Någon själfständig central myndighet för *tobaksförsäljningsväsendet* för hela monopolområdet finnes ej. De funktioner, som skulle tillkomma en sådan, utöfvas direkt af finansministeriet.

Försäljningens organisation.

Tobak får icke försäljas af någon, som icke därtill uttryckligen erhållit rätt af vederbörande myndighet. Icke heller äger man tillhandla sig tobak af någon, som ej är försedd med vederbörligt tillstånd att försälja sådan.

Den väg, som de i monopolets allmänna försäljningstariff upptagna tobaksfabrikaten (hufvudsakligen utgörande inom landet tillverkade) hafva att tillryggalägga, innan de komma till konsumenten, är: från fabriken till nederlagsmagasinen (Verschleissmagazin), vidare till engrosförsäljare eller s. k. depåer (Verlag) och slutligen till minutförsäljarna (Trafikanten).

År 1907 funnos 18 själfständiga nederlagsmagasin, hvarförutom 31 tobaksfabriker och rå tobaksinlösningsbyråer utöfvade samma funktion som nederlagsmagasinen, nämligen att förse försäljningsorganen med tobaksfabrikat. Från de nu nämnda magasinen m. m. utlämnas tobaksfabrikaten mot kontant betalning, under vissa villkor på kredit mot ställd säkerhet, i större poster till hufvuddepåerna (med eller utan underdepåer), och depåerna förse i detalj minutförsäljarna (trafikanterna), hvilka i sin tur besörja försäljningen till allmänheten.

De depåer, som erhålla sina varor direkt från ett nederlagsmagasin, kallas hufvuddepåer (Hauptverlag), och de, som förses från hufvuddepåer, benämnas underdepåer (Unterverlag). Med många depåer är förenad rätt till minutförsäljning åt allmänheten, hvarvid dock engros-handeln alltid skall föras skild från minuthandeln.

Engrosförsäljningen.

Tobaksvarorna och därtill hörande emballage öfvergå vid inköpet från monopolet i depåinnehafvarens ägo. Denna äganderätt är likväl så tillvida inskränkt, att varorna icke utan skattemyndigheternas tillstånd kunna vare sig användas såsom pant eller utlämnas i handeln. Depåinnehafvarna svara själfva för alla med depårörelsen förenade frakt- och andra driftkostnader. Ersättning till depåinnehafvare utgår i regel i form af provision d. v. s. vissa procents rabatt på priskurantens engrospris för de varor, han rekvirerat, hvartill kommer, i de fall då han

tillika har rätt till minutförsäljning (Verlagstrafik), vinsten å denna försäljning samt, då depåinnehafvaren är berättigad till försäljning af stämpelmärken, provision därå, hvilken provision dock ej får öfverstiga 1,5 procent.

Enligt de af monopoldirektionen utgifna statistiska meddelanden för år 1907 utgjorde hela antalet depåer 973, däraf 725 hufvuddepåer och 248 underdepåer. Af hufvuddepåerna åtnjöto 634 provision i förhållande till omsättningen. Provisionen var växlande, så att 91 erhöilo högst 0,5 procent i provision, 208 mer än 0,5 högst 1 procent, 236 mer än 1 högst 2 procent, 61 mer än 2 högst 3 procent, 23 mer än 3 högst 4 procent, 10 mer än 4 högst 5 procent och 5 mer än 5 procent. 25 hufvuddepåinnehafvare erhöilo ett fixt provisionsbelopp per år, nämligen 1 högst 5,000 österr. kronor, 13 mer än 5,000 högst 10,000 kronor och 11 öfver 10,000 kronor. Den af monopolet utbetalade provisionssumman uppgick i genomsnitt för samtliga till 0,88 procent af hufvuddepåernas hela omsättning. Återstående 66 hufvuddepåinnehafvare erhöilo ingen ersättning; 29 af dessa återbetalade tvärtom en del af sin försäljningsvinst.

Underdepåernas antal utgjorde 198, af hvilka 50 icke erhöilo någon provision. Samtliga de öfriga åtnjöto fixt provisionsbelopp, nämligen 86 högst 500 kronor, 69 mer än 500 högst 1,000 kronor och 43 öfver 1,000 kronor. Hela ersättningen till underdepåerna uppgick till 0,95 procent af deras årsomsättningssumma.

Monopolets hela kostnad för samtliga hufvud- och underdepåer belöpte sig till ett belopp motsvarande 0,94 procent af deras årsomsättning.

Tillsättandet af depåinnehafvare sker genom offentlig konkurrens medelst skriftligt auktionsförfarande.

Kungörelse om anbudsingifvande sker genom finansministeriets försorg inom en månad efter det en depå blifvit ledigförklarad. I kungörelsen fastställes tiden, 3 à 4 veckor, inom hvilken skriftliga förseglade anbud skola vara inlämnade.

I de af anbudsgifvaren angifna anspråken skall, bland annat, förekomma, då provision fordras samt vid sökande till en hufvuddepå i stad med flera depåer eller till en underdepå, det önskade årliga provisionsbeloppet. Vid sökande till annan hufvuddepå skall däremot bestämdt angifvas den procent af omsättningen, som begäres i provision. Då inga anspråk om provision framställas, skall en förbindelse angående afståendet därå inlämnas, hvarjämte äfven årsbeloppet af den erbjudna återbetalningen af vinst på den med depån förenade minuthandeln skall uppgifvas. Samtidigt som anbudet afgifves, skall ett »Vadium» erläggas,

hvars storlek är bestämd till cirka $\frac{1}{2}$ procent af årsomsättningen eller 10 procent i rundt tal af bruttoinkomsten på årsomsättningen vid den ifrågavarande depån. Säkerheten kan erläggas kontant eller deponeras i godkända värdepapper. Med hvarje anbud skall vidare följa intyg om uppnådd myndighetsålder samt bevis om österrikiskt medborgarskap m. m. Till pröfning upptagas icke anbud, afgifna af personer, som blifvit dömda på grund af smuggleri eller gröfre öfverträdelse af vissa handelsstadgar eller de till skydd för tobaksmonopolet stadgade föreskrifter, såvida ej tre år förflutit, sedan straffet aftjänades. Dessutom komma ej under pröfning anbud af sådana personer, som på grund af slarf och försumlighet frantagits depå eller tobakstrafik. Anbud af personer, af hvilka man ej kan vänta en tillfredsställande skötsel eller som ej förfoga öfver en för rationell lagring och förvaring af tobaksfabrikat fullt tillfredsställande lokal, blifva ej heller föremål för pröfning. Såsom ej antagbara anses dessutom, bland andra, de anbud, som, med afseende å den önskade provisionen eller erbjudna vinståterbetalningen, icke angifva bestämda belopp, utan endast hänföra sig till andra anbud.

Efter verkställd pröfning af de ingifna anbuden tilldelas därefter depårätten den anbudsgifvare, som jämte uppfyllande af ofvan angifna fordringar uppställt de minsta anspråken för drifvandet af depårörelsen.

Depåinnehafvarne äro genom kontrakt bundna i förhållande till monopolförvaltningen, men hafva såväl denna som depåinnehafvarna rätt till uppsägning utan att därtill behöfva angifva skäl; och upphör kontraktsförhållandet tre månader efter sålunda skedd uppsägning.

Depåinnehafvare är förpliktad att på egen kostnad och risk från nederlagen rekvirera de i och för försäljningen inom depåområdet erforderliga tobaksfabrikaten enligt den allmänna försäljningstariffen. Det åligger honom vidare att alltid hafva ett tillräckligt lager för trafikanternas behöriga tillgodoseende med tobaksfabrikat, att under hela den tid, kontraktet varar, vara bosatt på depåorten samt att personligen handhafva rörelsen i synnerhet hvad beträffar fyllandet af förråden. Hvarje slag af öfverlåtelse eller uthyrning af depårörelsen är strängeligen förbjudet.

Hufvuddepåinnehafvare på samma ort som nederlagsmagasinet är skyldig att ständigt hålla ett minimilager, motsvarande en sextiondel af årsomsättningen, d. v. s. behofvet för 6 dagar. Minimilagret hos öfriga depåinnehafvare skall motsvara en fyrtiondel af årsomsättningen, d. v. s. behofvet för 9 dagar.

Hufvuddepå å annan ort än där nederlagsmagasin finnes skall hvarje vecka verkställa regelbundna beställningar på den dag, som

vederbörande myndighet härför bestämt. Öfriga depåer skola regelbundet två gånger i veckan göra sina rekvisitioner.

Depåinnehafvarna skola såsom förut nämnts kontant betala af dem rekvirerade varor före mottagandet. Innehafvare af hufvuddepå kan dock mot godkänd säkerhet erhålla kredit intill belopp motsvarande värdet af det minimilager, han är skyldig att hålla, d. v. s. 6 resp. 9 dagars kredit.

Yttre emballage (lådor, säckar, rep, krukor o. d.), hvilket depåinnehafvaren äfven skall betala, kan under vissa villkor återlösas af försäljningsmyndigheterna.

Tobaksfabrikat, som af någon orsak ej äro säljbara, skall depåinnehafvare genast afskilja från de öfriga samt anmäla förhållandet hos vederbörande kontrollerande myndighet. Sedan detta har skett, skola de obrukbara fabrikaten inpackas och sändas tillbaka till den af försäljningsmyndigheten anvisade fabriken.

Hvarje depåinnehafvare är skyldig att föra särskilda räkenskaper öfver sin rörelse. Sålunda skall under offentlig kontroll föras en s. k. »Verlagsbuch» öfver omsättningen af tobaksfabrikat i allmänhet.

Alla konti skola slutföras hvarje månad. Vid slutet af ett halfår lägges sista månadssumman till de fem öfriga och erhålles sålunda halfårssumman (»Semestersumme»).

Senast inom 10 dagar efter slutet af hvarje halfår skall depåinnehafvaren till vederbörande kontrollerande myndighet inkomma med dels en redogörelse öfver omsättningen af tobaksförsäljningen enligt allmänna försäljningstariffen så ock af limitotobaksförsäljning, dels ock en »Trafikantenausweis», med uppgift å såväl de i depåinnehafvarens egen »Verlagstrafik» som de till underlydande trafikanter försålda varorna.

*Detaljför-
säljningen.*

»Trafikerna» kunna indelas i trenne olika grupper: större minutförsäljningsaffärer, mindre sådana samt de s. k. »Haustrafiken».

Vid de större trafikerna måste innehafvarna, när deras vinst af tobaksförsäljningen öfverstigit en viss gräns, afstå en del däraf till monopolförvaltningen (»Gewinnrückzahlung»).

De mindre däremot äro sådana, hvilkas vinst ej öfverstiger visst belopp, olika för olika orter. Af dessa trafiker fordras ej någon återbetalning af vinst.

Den tredje gruppen eller »Haustrafiken» äro innehafvare af hotell eller värdshus med rättighet att till de hos dem för tillfället vistande gäster sälja tobaksvaror.

Trafikanterna tillsättas antingen — liksom engrosförsäljarna —

medelst offentligt auktionsförfarande eller också medelst koncession och benämnas efter tillsättningssättet auktionstrafikanter eller koncessions-
trafikanter.

Såsom auktionstrafikanter tillsätts de trafiker, vid hvilka brutto-
inkomsten af tobaksförsäljningen under de sista 12 månaderna öfver-
stigit följande belopp:

- a) inom hufvud- och residensstaden Wiens stadsområde 2,400 öster-
rikiska kronor,
- b) inom städer med mer än 50,000 invånare 1,800 österrikiska kronor,
- c) på orter med 10,000 till 50,000 invånare 1,200 österrikiska kronor,
- d) på orter med 2,000 till 10,000 invånare 1,000 österrikiska
kronor, samt
- e) på alla öfriga platser 800 österrikiska kronor.

Alla trafiker, hvilkas bruttoinkomst icke öfverstigit sistnämnda
belopp, tillsätts genom koncession och tilldelas vanligen särskilda s. k.
anspråksberättigade personer, företrädesvis uttjänade behöfvande hof-
och statstjänare samt dessas änkor och barn.

Beträffande ansökningarnas innehåll, de handlingar, som skola med-
följa dessa, samt antagbarheten af anbuden gälla för trafikanterna lik-
nande föreskrifter som för engrosförsäljarna. Det »Vadium», som skall
erläggas vid anbuds ingifvande, uppgår till ungefär 10 procent af den
årliga bruttoförtjänsten. I anbuden skall ock angifvas den årliga vinst-
återbetalning, som anbudsgifvaren vill förbinda sig till. Minutförsälj-
ningsrörelsen tilldelas den anbudsgifvare, som, förutom uppfyllandet af
i öfrigt gällande bestämmelser, erbjuder den största vinståterbetalningen.

I likhet med depåinnehafvarna stå trafikanterna i kontraktsför-
hållande till monopolförvaltningen, och har såväl trafikant som veder-
börande myndighet rättighet att, utan angifvande af grunden därför,
uppsäga försäljningsrättigheten till upphörande. Förutom vid anhållan
om entledigande kan det mellan monopolförvaltningen och trafikanten
bestående kontraktets bestämmelser äfven upphöra att gälla på grund
af trafikantens dödsfall, genom hans försättande i konkurs eller under
förmyndarskap samt på grund af den vederbörande försäljningsmyndig-
het i vissa fall tillkommande rätten att ögonblickligen afsätta trafikanten.

I öfrigt gälla rörande äganderätten till tobaksfabrikaten, den per-
sonliga skyldigheten att sköta rörelsen, förbud mot uthyrning eller
pantsättning, tobakens förvarande på lämpligt vis samt återsändandet
af obrukbara fabrikat samma föreskrifter som för engrosförsäljarna.

Sedan trafikanten erhållit rättighet till försäljning af tobak (»Ver-
schleisslicenz»), skall han inom viss tid hafva iordningställt och inrättat

i ett af vederbörande myndighet anvisadt hus en från gatan lätt tillgänglig försäljningslokal samt utanför densamma hafva anbringat en skylt, hvarpå med tydliga bokstäfver skall stå »K. K. Tabaktrafik». Försäljningslokalen skall vara så inrättad och så beskaffad, att den lämpar sig till försäljningsrörelse samt för uppläggande af mindre lager af tobak däri.

Trafikant är skyldig att köpa tobaksvarorna på egen kostnad och risk i den depå, till hvilken han är hänvisad. Trafikanterna hafva rättighet att försälja alla de i monopolets allmänna tariff förekommande tobaksfabrikat, som äro bestämda för det ifrågavarande distriktet.

Hvarje trafikant är dessutom berättigad att, efter särskild anhållan och emot erhållande af viss provision, försälja stämpelmärken, fraktsedlar och växelblanketter äfvensom lottsedlar till statens välgörenhetslotterier. På begäran från poststyrelsen är trafikant vidare skyldig att försälja frimärken, brevkort o. d. enligt därom gällande bestämmelser.

Hvarje afvikelse från de i tariffen angifna priserna, vare sig denna består i försäljning till högre eller lägre pris, är trafikanterna strängeligen förbjuden. De skola alltid använda riktigt justerade vågar och vikter. Uppvägningen af tobak får endast ske i köparens närvaro och blott till sådana kvantiteter, att det enligt tariffen bestämda priset därför kan erläggas i de gångbara myntsorterna, utan att någon afrundning af priset blir nödvändig.

Trafikantens förtjänst af rörelsen, består dels af den vinst, som uppstår på grund af skillnaden mellan det för tobaksfabrikaten erlagda engrospriset och det erhållna konsumentpriset (cirka 9 proc.), dels ock, såvida minutförsäljningen är förenad med lottsedelförsäljning, viss provision af de mottagna spelinsatserna.

Den ofvan nämnda återbetalningen (Gewinnrückzahlung) skall, då dess årsbelopp ej uppgår till mer än 10 österrikiska kronor, äga rum halfårsvis, då årsbeloppet utgöres af mer än 10 men ej öfverstiger 120 österrikiska kronor, kvartalsvis samt vid högre belopp än 120 österrikiska kronor, hvarje månad.

De s. k. »Haustrafikanten» hafva att följa ungefär samma bestämmelser, som gälla för öfriga trafikanter, och äga icke taga högre pris för tobaksvarorna än de i tariffen fastställda. Från denna bestämmelse gör mottagandet af drickspengar, hvilka skänkas tjänstepersonalen vid servering af tobaksfabrikat, ej undantag.

Från det allmänna försäljningssättet utgör försäljningen af de i den s. k. specialitetstariffen upptagna tobaksvarorna ett undantag. Dessa tobaksfabrikat, hvilka såsom nämndt, utgöras af tobaksvaror af högre

kvalitet, erhållas från särskilda »specialitetsnederlag», som äro inrättade såväl i Wien och provinshufvudstäderna samt en del kurorter och centrala platser för turisttrafiken som i öfrigt på de flesta större platser i landet. Specialitetstrafikerna, hvilka äfven försälja importerade fabrikat, rekvirera sina varor från vederbörande specialitetsnederlag och försälja sedan fabrikaten direkt till konsumenterna. Ifrågavarande försäljares vinst af rörelsen består, liksom depåinnehafvarnas, af viss provision å de afyttrade varorna.

Trafikanternas försäljningsvinst är, såsom af det förestående framgår, icke för alla lika. Den är icke heller lika stor å alla fabrikat och inom alla landsdelar. I genomsnitt ställde sig trafikanternas bruttovinst å försäljningen år 1907 i procent af konsumentpriset sålunda:

å cigarrer af monolets tillverkning	9,03	procent.
„ havannacigarrer	10,00	„
„ cigarretter... ..	10,09	„
„ röktobak	8,60	„
„ tuggtobak	12,27	„
„ snus	12,01	„
I genomsnitt för samtliga fabrikat	9,34	procent.

Vinståterbetalningarna belöpte sig i genomsnitt för hela riket till 13,58 procent af trafikanternas bruttovinst. Nettovinsten för trafikanterna — utan afdrag för deras försäljningsomkostnader — kom härigenom att utgöra i genomsnitt 8,90 procent af omsättningssumman.

Inberäknadt provisioner till depåinnehafvarna uppgick monolets kostnader för försäljningen i »allgemeiner Verschleiss» till 9,83 procent af omsättningssumman. Provisionerna till specialitetsförsäljarna utgjorde i genomsnitt 4,09 procent. Och monolets kostnad för försäljningen i dess helhet uppgick till 9,46 procent.

De af tobaksmonolet tillverkade varorna exporteras äfven till utlandet. Detta sker uteslutande genom särskildt koncessionerade firmor. De länder, till hvilka fabrikat för närvarande exporteras, äro Tyskland, Ryssland, England, Sverige, Norge, Danmark, Belgien, Holland och Schweiz samt dessutom till en del amerikanska och afrikanska platser.

Den, som vill importera tobaksfabrikat från utlandet, måste först af vederbörande finansmyndighet förskaffa sig skriftligt tillståndsbrev (Lizenz) härtill. Dyligt tillstånd meddelas endast under förutsättning, att de importerade tobaksfabrikaten äro afsedda för importörens personliga

*Enskildes
import.*

bruk och att föreskrifna tillstånds- och tullafgifter erläggas. Tillståndsbevis gäller blott för ett år.

Resande äger att från utlandet tullfritt medföra 35 gram rökto bak eller 10 cigarrer eller 14 cigarretter. Utan särskild licens men mot erläggande af tull äger resande att för eget bruk medföra högst 3 kg. utländska tobaksvaror.

Monopolet erlägger icke någon tull.

Licensafgiften är beräknad så, att staten genom densamma skall erhålla lika stor vinst som på de tobaksfabrikat, hvilka försäljas af monopolet, och utgör sedan år 1906 per kilogram

cigarrer	26	österrikiska kronor
cigarretter	30	” ”
andra tobaksfabrikat och råto bak... 20	”	”

Tullafgiften uppgår till 125 österrikiska kronor per 100 kg. tobaksfabrikat af alla slag och råto bak.

Enligt från svenska beskickningen i Wien i augusti 1911 ingånget meddelande har österrikiska regeringen framlagt ett lagförslag rörande förhöjning af licensafgiften till följande belopp per kilogram:

för cigarrer.....	35	österrikiska kronor
” cigarretter	60	” ”
” andra tobaksfabrikat och råto bak 30	”	”

I den lagförslaget åtföljande motiveringen angifves ändamålet med licensafgiften vara att utfå lika stor skatteafgift af de utaf enskilde importerade tobaksfabrikaten som af dem, hvilka monopolet försålde, men tillika att bereda sistnämnda fabrikat tillräckligt skydd mot konkurrens. Enär monopolets försäljningspris å såväl inhemska som importerade fabrikat blifvit i administrativ väg höjda under juli månad 1911, var den föreslagna förhöjningen af licensafgiften nödvändig för återställande af jämvikten mellan belastningen å de af monopolet försålde tobaksvarorna och beskattningen å de på grund af licens importerade. I licensafgifter hade under år 1910 erlagts 531,000 österrikiska kronor, och afgiftens förhöjning beräknades komma att gifva en ökad inkomst af omkring 130,000 kronor per år.

Nordamerikas förenta stater.

I 1904 års kommittébetänkande finnes en öfversiktlig framställning af det nordamerikanska tobaksbeskattningssystemet, hvilken i sina hufvuddrag fortfarande äger giltighet. Sedan nämnda framställning skrefs, hafva emellertid i skattebestämmelserna vissa ändringar blifvit vidtagna, hvilket föranleder till att här, med ledning af senast (den 1 juli 1910) utfärdade officiella sammanställning i ämnet, meddela en resumé af gällande viktigare bestämmelser.

Stämpelskatten å tobaksfabrikaten är höjd genom en kongressakt af den 5 augusti 1909, hvilken trädde i kraft den 1 juli 1910, och utgöra skattesatserna enligt denna:

	Skatte- sats. ¹⁾	Kvantitet för skatte- beräkningen.
för cigarrer, som väga mer än 3 skålp. pr 1,000 st.	3 dollars (kr. 11: 25)	1,000 st.
” ” ” ” högst 3 ” ” ” ”	75 cents (kr. 2: 81)	” ”
” cigarrett., ” ” mer än 3 ” ” ” ”	3 d. 60 c. (kr. 13: 50)	” ”
” ” ” ” högst 3 ” ” ” ”	1 d. 25 c. (kr. 4: 69)	” ”
” alla öfriga tobaksfabrikat	8 cents (30 öre)	1 skålp.

De nu gällande tullsatserna, hvilka icke undergått någon förändring genom den nya tulltaxan af den 5 augusti 1909, äro följande:

Oarbetad tobak:

täckbladstobak, äfvensom inläggs-		
tobak blandad eller förpackad		
med mer än 15 % täckblads-		
tobak	1,85 dollars (6,90 kronor)	per skålp.
d:o d:o, stripad	2,50 ” (9,33 ”)	” ”

¹⁾ 1 dollar å 100 cents har beräknats utgöra 3,75 kronor. 1 engelskt (amerikanskt) skålpund motsvarar 454 gram.

inläggstobak	0,35	dollars	(1,31	kronor)	per	skålp.
d:o , stripad	0,50	„	(1,87	„)	„
Arbetad tobak:						
snus alla slag	0,55	„	(2,05	„)	„
cigarrier och cigarretter	4,50	„	(16,79	„)	„
Tobak, arbetad eller oarbetad, andra slag	0,55	„	(2,05	„)	„

För cigarrier och cigarretter utgår därjämte en värdetull till belopp motsvarande 25 procent af varans värde.

Tobaksstjälk är tullfri.

Med täckbladstobak förstås enligt den nordamerikanska tulltaxan sådana tobaksblad, som duga till täckblad om cigarrier, under det att benämningen inläggstobak afser all annan bladtobak. Förtullning af bladtobak medgifves icke, såvida icke i införsselfakturan finnes noggrann uppgift om tobakens produktionsort och kvalitet samt huruvida den utgöres af täckblad eller inläggstobak.

Beträffande införsel från Filipinska öarna gälla vissa undantagsbestämmelser, som bereda tullfri införsel för betydande, i tulltaxan fixerade kvantiteter därifrån kommande tobak och cigarrier.

Bestämmelser angående tillverkning af rök- och tuggtobak samt snus.

Hvar och en, som yrkesmässigt tillverkar tobak eller snus eller sysselsätter andra personer med tillverkning af dylika varor, är att betrakta såsom tobaksfabrikant, oafsedt hvilka delar af tobakens bearbetning (skärning, pressning o. s. v.) eller hvilka slag af tobak (blad, stjälk, affall o. s. v.) tillverkningen omfattar.

Vidare är hvar och en att betrakta såsom tobaksfabrikant, hvilken yrkesmässigt säljer bladtobak i mindre kvantitet än fat, kista eller bal, eller direkt till konsument eller till andra personer än behörigen inregistrerade råttobakshandlande, tobaks-, snus- eller cigarrfabrikanter eller till personer, som uteslutande köpa för export.

Tobaksodlare, som sälja af dem själfva odlad tobak, anses icke såsom tobaksfabrikanter.

*Tobaks-
fabrikants
drifts-
anmälan.*

Innan verksamheten börjas har tobaksfabrikant att i 2 exemplar till collectorn i skattedistriktet ingifva anmälan under edlig förpliktelse, hvilken skall innehålla uppgift å den ort, där verksamheten är afsedd att drifvas, antalet och beskaffenheten af de maskiner, som användas, arten och beskaffenheten af de tillverkade varorna m. m. Fabrikant

har vidare att anmäla hvarje nyanskaffning af skärmaskiner, pressar, snuskvarnar, handkvarnar och andra maskiner.

Fabrikant har tillika att aflämna en af distriktscollectorn godkänd borgensförbindelse å lägst 2,000 och högst 20,000 dollars, som af collectorn bestämmes allt efter storleken och omfånget af den rörelse, tillverkaren ämnar idka, innefattande förbindelsen därjämte utfästelse, att han icke skall göra något försök att bedraga skatteförvaltningen, att han skall samvetsgrant afgifva föreskrifna anmälningar, öfversikter och inventarieuppgifter, att han skall stämpelbelägga alla af honom tillverkade tobaksfabrikat samt i öfrigt följa lagens alla föreskrifter. Tid efter annan kan collectorn infordra ytterligare säkerhet. I händelse af missnöje äger fabrikanten rätt att påkalla generalskattedirektörens afgörande i fråga om borgenssummans storlek.

Säkerhet.

Collectorn har att därefter åt fabrikanten utfärda ett certifikat angående beskaffenheten och antalet af maskiner, pressar o. s. v. Detta certifikat skall uppsättas på en lätt synlig plats inom fabriken.

Hvar och en som börjar verksamhet såsom tobaksfabrikant, har att därvid och sedermera den 1 juli hvarje år enligt fastställt formulär för registrering anmäla affärens namn eller firma, verksamhetsorten o. s. v. hos distriktscollectorn.

Fabrikant är skyldig att på den byggnad, där han drifver sin rörelse, anbringa en oljemålad eller förgylld firmaskylt, i minst 3 tum höga bokstäfver angifvande hans fullständiga namn och yrke.

Fabrikerna inom hvarje distrikt skola erhålla nummer i fortlöpande följd. Numret hänför sig till affären eller fabriksbyggnaden och icke till affärsinnehafvarens person. Sedan en fabrik erhållit ett nummer, får det icke ändras.

Fabrikant skall årligen den 1 januari verkställa inventering, hvarjämte inventering skall verkställas af den som börjar rörelse och af den som före eller efter den 1 januari upphör med sin affärsverksamhet. Med ed styrkt afskrift af inventariet skall öfverlämnas till collectorn.

Hvarje tobaks- eller snusfabrikant är skyldig att enligt af generalskattedirektören fastställt formulär föra en journal, i hvilken för hvarje dag skall införas: noggrann förteckning på alla inköpta varor äfvensom uppgift å tobak af olika slag, stanniol, lakrits, socker, gummi och öfriga förbrukningsartiklar af hvad slag de vara må, hvilka tillverkats, sålts, förbrukats eller utlämnats till förbrukning eller försäljning eller bortförts från tillverkningsstället för uppläggande på ett skattenederlag.

Bokföring.

Senast den 10 i hvarje månad har fabrikant att till collectorn aflämna en uppgift på alla under närmast föregående månad verkställda

köp, försäljning och utlämnande af tobak m. m. Uppgiften skall bestå af utdrag ur förenämnda journal och dess riktighet måste styrkas genom ed eller edlig försäkran.

Förpackningstvång.

Rök- och tuggtobak samt snus må af fabrikant utsläppas endast i förpackningar om $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 1, $1\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{2}$, $1\frac{3}{4}$, 2, $2\frac{1}{4}$, $2\frac{1}{2}$, $2\frac{3}{4}$, 3, $3\frac{1}{4}$, $3\frac{1}{2}$, $3\frac{3}{4}$, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 14 och 16 ounces. Snus må äfven förpackas i blåsor och krus innehållande högst 20 skålpund, och cavendish samt stång- och rulltobak i träförpackningar om högst 200 skålpunds nettovikt. (Dessa förpackningsbestämmelser trädde i kraft den 1 juli 1910.)

I fråga om förpackning af tobaksvaror, som exporteras, gälla icke nyssnämnda bestämmelser.

Trä, metall, papper och annat material får, hvar för sig eller i sammansättning, användas till förpackning af tobak, snus och cigarrer i enlighet med af generalskattedirektören utfärdade föreskrifter.

Förpackningar af trä eller annat tillåtet material, hvilka användas till cavendish, stång- och rulltobak skola vara försedda med fabrikantens namn, tillverkningsorten, fabriken inregistrerade nummer, bruttovikten, taran och tobakens nettovikt. Hvarje tobaksförpackning måste åsättas en etikett, på hvilken finnes tryckt fabriken nummer samt det distrikt och den stad, i hvilken fabriken ligger, äfvensom följande förklaring: »*Varning.* Tillverkaren af denna tobak har uppfyllt alla lagens föreskrifter. Hvar och en varnas vid laga straffpåföljd att ånyo använda denna förpackning till tobak.»

Påsättande och makulering af stämpelmärkena.

Stämpelmärkena skola anbringas och makuleras på sätt generalskattedirektören föreskrifver. Stämpelmärken, som åsättas träförpackningar, skola makuleras medelst en stålstämpel, som intrycker stämpelmärket i träet minst $\frac{1}{8}$ tum.

Skyldigheten att åsätta och makulera stämpelmärken åligger fabrikanten i fråga om af honom tillverkade tobaksvaror afsedda till förbrukning inom landet samt ägaren, speditören eller importören i fråga om importerade varor, hvilka utlämnas från tullmyndigheternas vård först efter skattens erläggande.

Bestämmelser angående tillverkning af cigarrer och cigaretter.

Hvar och en som yrkesmässigt tillverkar cigarrer eller cigaretter eller sysselsätter andra personer till dylik tillverkning är att betrakta såsom cigarrfabrikant.

Tillverkning af cigaretter anses enligt lag lika med cigarrtillverkning.

Sådan fabrikant har att göra motsvarande anmälningar, samt ställa säkerhet på enahanda sätt som tobaksfabrikant.

Beloppet af den säkerhet, som skall ställas, bestämmes af collectorn. Borgenssumman skall uppgå till minst 100 dollars och brukar stiga till 5,000 dollars, dock först vid fabriker, där mer än 50 cigarrarbetare sysselsätts.

Collectorn har att för cigarr- eller cigarrettfabrikant utfärda ett liknande certifikat som för tobaksfabrikant.

Hvarje collector åligger att föra en förteckning öfver alla dem, som i hans distrikt tillverka cigarrer eller cigarretter, med uppgift tillika å den ort, där fabriken är belägen, samt fabriken ordningsnummer. Tillgång till förteckningen må endast lämnas åt vederbörande skattetjänstemän.

I fråga om anbringande af firmaskylt på fabriksbyggnad, aflämnande af inventarieuppgifter vid årsskiftet, förandet af särskild journal, afgifvandet af månadsrapport under edlig förpliktelse m. m. gälla beträffande cigarr- och cigarrettfabrikant motsvarande bestämmelser som i fråga om tobaksfabrikanter.

Cigarrer och cigarretter af vare sig inhemsk eller utländsk tillverkning få packas endast i förut icke använda förpackningar af följande storlekar:

cigarrer, som väga mer än 3 skålpund per 1,000: i lådor om 5, 10, 12, 13, 25, 50, 100, 200, 250 eller 500 cigarrer;

cigarrer, som icke väga mer än 3 skålpund per 1,000, äfvensom alla cigarretter: i förpackningar om 5, 8, 10, 15, 20, 50 eller 100 stycken.

På hvarje låda, som innehåller cigarrer, skall i läslig och hållbar skrift inbrännas, stämplas eller inpressas fabriken ordningsnummer, antalet cigarrer i lådan, äfvensom distriktets nummer och statens namn.

Hvarje cigarrlåda skall likaledes förses med en etikett innehållande, utom fabriken ordningsnummer m. m., den förut omförmälda varningen mot förnyadt användande af lådan.

Å hvarje låda eller annan förpackning innehållande cigarrer eller cigarretter skall behörigt stämpelmärke så anbringas, att förpackningen icke kan öppnas, utan att stämpelmärket sönderrifves.

Stämpelmärkena skola på föreskrifvet sätt, med angifvande bland annat af månad och år, makuleras medelst påskrift eller stämpling.

Importerade cigarrer och cigarretter skola förpackas och stämpelbeläggas på enahanda sätt som är föreskrifvet beträffande cigarrer och cigarretter tillverkade inom landet.

*Importerade
cigarrer och
cigarretter.*

Allmänna bestämmelser.

Hvarje collector handhar försäljningen af stämpelmärken inom sitt distrikt.

Endast följande personer äga köpa stämpelmärken:

1:o fabrikanter, som ställt erforderlig säkerhet;

2:o ägare eller importörer (kommissionärer) af utländska tobaksvaror, dock blott efter anmälan af vederbörande tullmyndighet;

3:o personer, som hafva att å tjänstens vägnar stämpelbelägga ostämplade tobaksvaror (vid exekutiv försäljning o. s. v.).

Under iakttagande af särskilda kontrollföreskrifter må tobaksvaror, afsedda för export till utlandet, kunna tillverkas utan erläggande af skatt. Hvarje till export afsedd sådan förpackning skall förses med en särskild exportstämpel, innan varan bortföres från fabriken.

Har skatt blifvit erlagd för tobaksvara, som exporterats, åtnjutes skatterestitution till belopp motsvarande åsatta stämpelmärken.

Enhvar är skyldig att, sedan en tobaksförpackning blifvit tömd, förstöra därå anbragta stämpelmärken. Kontrolltjänstemännen skola förstöra hvarje tömd tobaksförpackning, som anträffas med åsittande stämpelmärke.

Fabrikant må försälja tobaksvaror endast i förpackningar, hvilka noga motsvara lagens föreskrifter och hvarå stämpelmärke, till föreskrifvet belopp och behörigen makuleradt, finnes anbragt.

Handel med råtabak.

Handlande med råtabak skola inregistrera sig hos collectorn och erhålla dennes certifikat. De få icke sälja till andra än inregistrerade råtabakshandlande, tobaks-, snus- eller cigarrfabrikanter samt personer, som drifva handel med råtabak för export.

Säljer råtabakshandlande till andra personer, betraktas han såsom tobaksfabrikant och är underkastad alla för dylik fabrikant stadgade bestämmelser.

Råtabakshandlare är skyldig att göra daglig anteckning i 2 handelsböcker angående hvarje inköp och försäljning eller annan affär i tobak, som af honom afslutats eller förmedlats, med uppgift å köparens och säljarens namn, leveransorten m. m. Den ena boken skall finnas i

handlandens affärslokal och alltid vara tillgänglig för skattetjänstemännen. Den andra boken skall vid hvarje års slut, äfvensom vid affärsföretagets upphörande, öfverlämnas till collectorn i skattedistriktet. Straffpåföljden för underlåtenhet härutinnan är böter från 100 till 5,000 dollars och fängelse i högst 1 år.

Råtobakshandlande är vidare skyldig att på anmaning af skattetjänsteman under edsförpliktelse meddela noggrann och fullständig uppgift angående myckenheten af och priset å tobak, som han sålt eller levererat till viss, af skattemyndigheten namngifven person.

Handel med tobaksfabrikat.

Handlande med tobaksfabrikat äro numera icke underkastade någon anmälningsskyldighet. De äro ansvariga för att de varor, de innehafva och försälja, äro vederbörligen stämplade och stämpelbelagda.

Detaljhandlare få sälja äfven i mindre kvantitet än hel förpackning men endast ur den originalförpackning, i hvilken varan levererats. Anträffas tobaksvara annorledes än i originalförpackningen, konfiskeras den, och handlanden ådömes straff.

Cigarrer vägande mer än 3 skålpund per 1,000 stycken få ur originalförpackning säljas medelst automater, hvilka dock först måste ha blifvit godkända af skattemyndigheten. Mindre cigarrer samt cigarretter få säljas medelst automater endast i hela förpackningar.

Särskilda bestämmelser finnas angående handel med tobaksvaror å tåg och ångbåtar.

Beträffande kringvandrande tobaksförsäljare gäller, att de skola anmäla sig hos collectorn, ställa borgen, förskaffa sig certifikat och föra skylt med uppgift å namn, skattedistrikt m. m. Certifikatet skall alltid medföras och på anmaning företes för skattetjänstemännen. Dylik försäljare får afyttra tobaksvaror endast i hela originalförpackningar.

Japan. ¹⁾

Gällande lag om tobaksmonopolet kungjordes den 1 april 1904 och trädde i kraft den 1 juli samma år.

Beskattning af tobak infördes i Japan första gången i januari 1876. Genom de då ikraftträdande tobaksskatteförordningarna, hvilka sedan ändrades två gånger, pålades två olika skatter, nämligen *närings-skatt* och *stämpelafgift*. Den förra utgick med ett belopp af 15 yen ²⁾ för tillverkning och engroshandel (commission agency) samt 5 yen för minuthandel. Den senare afgiften uttogs medelst stämpelmärken på de färdiga tobaksvarorna, uppgående till 20 procent af deras försäljningspris. Var proceduren att uppbära dessa pålagor mycket enkel, så voro också utvägarna att undgå dem lika lätta. Erläggandet af tillbörligt stämpelbelopp undveks genom att uppgifva för lågt försäljningspris, ostämplade varor såldes i hemlighet och man begagnade sig af frånvaron af hvarje inskränkning med afseende å förvärf af råtabak för tillverkning af färdiga varor, utom alla andra tilltag, alltför många för att uppräknas. Det var därför nödvändigt att helt och hållet reformera systemet; och som en ny inkomstkälla måste vid den tiden sökas för att täcka de trängande finansiella behof, som härledde sig från kriget med Kina 1894—95, ändrades systemet för tobaksbeskattningen och *statsmonopol å råtabak* infördes i januari 1898.

Lagen om råtabaksmonopolet blef, sedan den trädde i kraft, utvecklade sig år från år, och monopolvinsten steg årligen, så att den under finansåret 1903—04 uppgick till 14,900,000 yen eller omkring fem gånger inkomsten af den förutvarande stämpelafgiften, hvilken uppgick endast till 3,000,000 yen.

Ett sådant resultat kunde nästan sägas ha bevisat råtabaksmonopol-systemets fullständiga framgång; men statsinkomsten under detta system var beroende på försäljningen af råtabak, och som denna städse var mycket ojämn, emedan råtabaksmarknadens läge hade ett direkt inflytande på statens omsättningssumma, voro också statsinkomsterna

¹⁾ Denna redogörelse utgör öfversättning af en år 1906 utgifven, officiell japansk berättelse med titel "A short account of the present condition of the tobacco monopoly".

²⁾ 1 yen = 100 sen = 1 krona 86 öre.

mycket växlande. Äfven den till odling koncessionerade arealen växlade ideligen och förändringar ägde hvarje år rum i de tobaksodlande distrikten. Odlarna, hvilka genom dessa omständigheter försattes i ett osäkerhetstillstånd, uraktlåto till slut att göra erforderliga anordningar för odlingen eller att göra några förbättringar därvid, hvilket mycket hämmade utvecklingen af landets jordbruksekonomi. För att kunna öka statsinkomsterna under detta system skulle det varit nödvändigt att höja skattebelastningen, eller med andra ord skillnaden mellan monopolets inlösningspris och försäljningspris skulle ökats, med det resultat att otillåten försäljning af råtabak hade blifvit vanlig bland folket; och det hela skulle hafva blifvit mycket svårt att bringa under kontroll. Emellertid kräfde det nationella framåtskridandet en förhöjning i statsinkomsterna, och gjorde det nödvändigt att söka utvägar härför. Efter en omsorgsfull undersökning af redan tillämpade tobaksmonopolsystem beslöt man sig för införande af tobakstillverkningsmonopol i ändamål att å ena sidan råda bot för råtabaksmonopolets bristfälligheter och å andra sidan höja statsinkomsterna.

I enlighet härmed framlade regeringen i mars 1904 för riksdagen en lag angående *tobakstillverkningsmonopol*, hvilken blef af riksdagen godkänd.

Lagen antogs nästan i sin ursprungliga form. I fråga om ersättningarna till tobaksfabrikanterna gjordes likväl ändring i regeringens lagförslag hvilket härom innehöll att

»ersättning skulle beviljas till belopp motsvarande tre års nettoinkomst af tobaksfabrikationen, och hälften af ett års inkomst skulle dessutom utgå till ägare af sådana tobaksfabriker med tillhörande tomter, hvilka icke hade fått sina byggnader och tomter fullständigt exproprierade (perçus) eller inköpta. Den ofvan nämnda nettointkomstsumman skall beräknas efter medelinkomsten för de 3 åren 1901—1903, dock skulle den i de fall, där affären icke börjats före februari 1901, beräknas efter medelinkomsten för de två åren 1902 och 1903, och i händelse af affärens påbörjande först 1902 skulle den beräknas efter 1903 års inkomst.»

Riksdagen gaf denna bestämmelse i dess slutliga skick följande ändrade lydelse:

»Ersättning utgår till belopp lika med 20 % af bruttoinkomsten på tobaksförsäljningen, och 500 yen skall beviljas i de fall, där nämnda ersättning ej uppgår till minst detta belopp; och åt ägare af tobaksfabriker och tomter, på hvilka dessa äro belägna, skola, om icke byggnaderna och tomterna i sin helhet hafva inköpts eller

exproprierats, beviljas en påökning med en sjättedel af det enligt nyssnämnda grunder utgående ersättningsbeloppet. Hela anslagssumman för ändamålet får icke öfverstiga 9,100,000 yen, och om denna gräns öfverskrides skall den öfverskjutande summan proportionsvis afdragas från hvarje ersättningsbelopp.

Bruttoinkomsten af försäljning skall beräknas efter medelinkomsten för de två åren 1902—1903, och för dem, som icke börjat sin affär före februari 1902, efter inkomsten för 1903.»

Bestämmelsen i den ursprungliga billen att inkomstsumman skall beräknas efter den i öfverensstämmelse med inkomstskatteförordningen fastställda inkomsten ändrades till:

»Bruttoinkomsterna af försäljning skall bestämmas af regeringen med ledning af sådana böcker och handlingar som pröfvades tillförlitliga.»

I den ursprungliga billen, hvilken lade nettoinkomsten till grund för skadestånd var sålunda själfva sättet för beräkning af nettoinkomsten bestämdt; men som i den förändrade lagen bruttoinkomsten af försäljningen lades till grund för ersättningen, blef följaktligen det angifna sättet för beräkning onödigt och ströks därför.

Nettoinkomsten var lagd till grund i regeringens lagförslag, emedan hvad tobaksfabrikanterna förtjänade på sin affär var liktydigt med denna inkomst, och det var rätt och tillbörligt att ersättningen skulle grundas därpå och stå i proportion till det i enlighet med inkomstskattelagen bestämda och offentligt styrkta beloppet; detta förslag blef likväl ändradt af riksdagen af den orsak, att de japanska tobaksfabrikanternas ställning var sådan, att man skulle komma sanningen närmare genom att välja bruttoinkomsten af försäljningen hellre än nettovinsten.

Hela anslaget af 9,100,000 yen var beräknadt sålunda, att till den inkomst, som deklarerats af tobaksfabrikerna, lades den uppskattade inkomsten för de tobaksfabriker, på hvilka inkomstskatteförordningen ej var tillämplig.

*Sättet för
monopolets
införande.*

I syfte att icke lämna något ogjordt för att tillförsäkra monopolagen effektivitet, upprättade staten en särskild, provisorisk byrå, hvilken skulle taga hand om alla tillfälliga ärenden, som uppkommo genom den nya monopollagen, och vidtaga alla förberedande åtgärder i sammanhang med startandet af fabrikationen för statens räkning. De förberedande åtgärderna framskredo i enlighet med beräkningarna och tobaksmonopolet trädde i verksamhet på den förut bestämda tidpunkten.

Det första skedet i företaget var öfvertagandet af cigarrettillverkningen. I detta syfte exproprierades eller inköptes de byggnader och maskiner, som tillhörde fabriksidkare såsom Murai Bros., Matsubei Chiba och Matsubei Iwaya, hvilkas fabriker voro ganska fullständiga, och arbetet vid dessa börjades genast efter att endast sådana ändringar företagits, som voro absolut af nöden.

Fabriker för skuren tobak arbetade alla i mindre skala och äfven om de blefve af staten inköpta, skulle de varit olämpliga såsom statsfaktorier. De blefvo följaktligen lämnade till behandling i andra skedet, hvilket skulle börja i april 1905. Under tiden beslöt man sig för att börja de nödvändigaste förarbetena och att anskaffa de behöfliga maskinerna och verktygen; och upprättandet af provisoriska fabriker och faktorier påbörjades genast.

När alla föreslagna fabriker äro färdiga, skall det finnas fem fabriker för cigarretter och trettiotvå för skuren tobak, förutom flere fabriksfilialer.

Som efterfrågan är mycket stor i hela landet, är de nuvarande fabrikernas tillverkning alltför begränsad för att kunna tillfredsställa denna efterfrågan; och i afvaktan på afslutningen af förberedelserna härför, äger tillverkning rum utom fabrikerna för att komplettera den reguliära tillverkningen i fabrikerna.

För tillverkningen utom fabrikerna utvaldes bland de forna fabrikanterna sådana som uppfyllde vissa fastställda villkor och som ansågos lämpliga för ändamålet; monopolförvaltningen lånar dem de olika maskiner och verktyg, som erfordras för tillverkningen, förser dem med råmateriel och låter dem under kontroll utföra en del af tillverkningsproceduren i enlighet med gifna föreskrifter. De återlämna materialet och erhålla viss ersättning. Råmaterialet utlämnas i uppmätta mängder och den bearbetade varan återtages efter afdrag af bestämd affallsprocent. Inspektörer skola också skickas till dessa verkstäder för att öfvervaka tillverkningsmetoden och ordningsföreskrifternas tillämpning.

Som utväljande af och uppsättning af verktyg och maskiner samt förbättringar af ritningar och planer måste hålla jämna steg med tobakstillverkningen upprättades en fabriksfilial i Fushimi i september 1904, hufvudsakligast för att ombesörja följande ärenden:

1. allt som afser ritningar, trycksaker, arbetsmetoder, lådtillverkning och papperstillskärning;
2. sådant som afser installation, förvaring och reparation af olika maskiner, ångpannor, ångmaskiner och elektriska belysningsanordningar;

3. sådant som afser järnbearbetning, träbearbetning och dylikt;
4. allt som afser undersökning af de tillverkade varorna.

Som de färdiga varornas kvalitet beror på råmaterielets lämplighet, är detta d. v. s. råtabaken den viktigaste faktorn; därför infördes ett system med försöksodlingar i mars 1903. I december 1904, öppnades Hatano tobaksförsöksstation i staden Hatano i ändamål att studera olika förhållanden rörande råmaterialelet.

*Cigarretstill-
verkningen.*

Det första steget vid monopollagens tillämpning var, såsom nämnts, tillverkningen af cigarretter. Den igångsattes, efter förut träffade anordningar, samma dag som monopollagen trädde i kraft; detta möjliggjordes därigenom att det fanns fabriker med redskap och maskiner, tillhörande enskilda fabrikanter, hvilka voro tämligen fullständigt utrustade, och som kunde, sedan de blifvit inköpta eller exproprierade, omedelbart tagas i bruk, efter vidtagande af endast de allra nödvändigaste ändringar.

De fabriker som upprättats äro fem till antalet, nämligen:

Tokios första tobaksfabrik;

d:o andra " ;"

Kiotos tobaksfabrik;

Osakas första tobaksfabrik;

Kagoshimas tobaksfabrik.

Af dessa fabricera Tokios andra och Kiotos fabriker cigarretter med och utan munstycken, under det att de öfriga fabrikerne endast göra cigarretter med munstycken.

De tillverkade varorna började säljas från juli 1904; deras märken och pris äro följande:

Märke		Pris
Shikishima	med munstycke, per ask om 20 st.,	Sen 8
Yamato	" " " " " " " "	7
Asahi	" " " " " " " "	6
Yamazakura	" " " " " " " "	5
Star	utan " " " " 10 st.,	" 7
Cherry	" " " " " " " "	" 6
Lily	" " " " " " " "	" 5
Camelia	med " " " " 20 st.,	" 6.

Dessa priser äro baserade på de vid sistnämnda tidpunkt gällande marknadspris, hvartill lagts omkring 20 procent för att möta nödvändigheten af ökade inkomster under krigstiderna. De af staten tillverkade varorna äro af garanterad beskaffenhet och säljas till bestämda priser; och den allmänna efterfrågan på dem är så stor, att tillräcklig mängd ännu icke kan tillverkas för att tillfredsställa densamma.

Under det dessa cigaretter sålunda åtnjuta en liffig åtgång i Japan, hafva de därjämte fått marknad utom landet, hvilken redan omfattar från Korea och Manchuriet till Straits Settlements. Försäljningen däraf tilltar med hvarje månad. Staten ägnar outtröttlig uppmärksamhet åt förändringarna i smaken såväl inom som utom landet och har nyligen utsläppt i rörelsen två märken, Dragon och Phoenix, för att möta efterfrågan i Kina; den började äfven försäljning af Orient (20 Sen för ask om 10 st.) i april 1905 och i följande månad Homare (5 Sen för ask om 20 st.) och Umegaka (35 Sen för ask om 100 st.). Två eller tre andra märken äro under försökstillverkning.

Den 1 april 1905 startades tillverkningen af skuren tobak, det andra skedet i enlighet med planen för monopolets igångsättande.

För tillverkning af skuren tobak finnas Tokios tredje tobaksfabrik och 31 andra fabriker förutom fabriksfilialer, som höra under dem.

Följande sex märken skuren tobak tillverkas:

Märken	Pris per 100 momme ¹⁾
Fukujuso	Yen 2: —
Hakufai	„ 1: 50
Satsuki	„ 1: —
Ayame	„ 0: 80
Hagi	„ 0: 60
Momiji	„ 0: 40

Tobaken säljes i paket om 5, 10, 20 och 40 momme, i enlighet med rådande praxis under det gamla systemet.

Tillsvidare från maj 1905 hafva fem slags cigarrer tillverkats af Manilatobak och förts i marknaden. Deras märken och priser äro:

Märke	Pris för 100 st.
Perfectos	Yen 12: —
Regalia	„ 10: —
Orientales	„ 8: —
Londres	„ 5: —
Senoritas	„ 2: 50

Tillverkningen har gifvit goda resultat; och det har varit möjligt att tillverka dessa cigarrer för mindre kostnad än de importerade varorna. Det är troligt att tillverkningen och försäljningen däraf skall i framtiden uppvisa en stor stegring.

¹⁾ 1 momme = 3.75 gram.

*Tillverkning
af skuren tobak
och cigarrer.*

*Försäljnings-
organ.*

Det måste medgifvas, att fabrikerne för närvarande äro, i betraktande af kejsardömet utsträckning, ojämnt fördelade, och afstånden emellan försäljnings- och produktionsorterna förorsakar betydande olägenhet. Därför måste, när monopolet först trädde i verksamhet, förrådsmagasin uppföras vid Sendai och tio andra platser. De tilldelades bestämda försäljningsdistrikt och hvarje engroshandlare inordnades under ett visst distrikts förrådsmagasin, från hvilket han skall göra sina uppköp. När efter fullbordandet af förberedelserna till det andra skedet röktoбак började säljas den 1 april 1905, befanns det att de dittills varande förrådsmagasinen fortfarande voro oförmögna att utan svårighet möta den allmänna efterfrågan. De blefvo därför tillökade med fjorton och deras namn förändrades samtidigt till tobaksförsäljningsdepå.

Staten bestämde sig för ett system af engrosförsäljare och minuthandlare såsom försäljningsorgan äfvensom att hålla bestämda priser. I enlighet härmed säljer fabriken eller försäljningsdepåen först varan med en bestämd rabatt till engroshandlaren och denne säljer varan i sin tur med rabatt, mindre än engrosrabatten, till minuthandlaren, hvilken säljer den till allmänheten till det fastställda priset. Sålunda utgöres minuthandlarens vinst af skillnaden mellan det fastställda detaljförsäljningspriset och det pris han betalat engrosförsäljaren. Engroshandlaren erhåller, då han gör sitt inköp från staten, transportkostnaden enligt bestämd taxa beroende på afståndet från depån till hans affär, så att hans inköpspris icke på något vis är påverkad af afståndet däremellan.

Anställning som engros- eller minuthandlare erhålles genom utnämning af regeringen.

Tobakshandlarnas antal var den 1 juni 1905:

engrosförsäljare	1,786
minut ,,	235,414.

*Resultatet af
monopollagens
verksamhet.*

Statens nettovinst af tobaksmonopolet väntas ständigt stiga, i mån som monopolet kommer i fullständigt ordnad verksamhet. Under antagande att det pris på tobaksfabrikaten, hvilket blef bestämdt första året monopolet var i verksamhet, håller sig oförändradt de följande tio åren, har den årliga vinsten beräknats blifva ungefär följande:

37:de finansåret, 1904—05	Yen 26,000,000
38 ,, ,, 1905—06	,, 32,500,000
39 ,, ,, 1906—07	,, 33,200,000
40 ,, ,, 1907—08	,, 33,800,000
41 ,, ,, 1908—09	,, 35,100,000

42:a finansåret, 1909—10	Yen 35,700,000
43 „ „ 1910—11	„ 38,000,000
44 „ „ 1911—12	„ 38,600,000
45 „ „ 1912—13	„ 42,300,000
46 „ „ 1913—14	„ 42,950,000
47 „ „ 1914—15	„ 46,000,000

Den verkliga nettoinkomsten för det 37:de finansåret var 27,510,927 yen, hvilket sålunda gaf ett öfverskott af 1,474,357 yen å den beräknade inkomsten 26,036,570 yen.

Den här öfversatta officiella redogörelsen slutar med följande uttalanden.

Tobaksmonopolets verksamhet har ytterligare gifvit till resultat:

1. Likformighet i de tillverkade varorna.

Under det att fordom varorna voro så många och af så skiftande beskaffenhet att köparen ofta var villrådlig i sitt val, har statsmonopolet nu gjort dem likformiga, med ett begränsadt antal märken och af en bestämd kvalitet.

2. Bestämmdhet i priser.

Till följd af den förut härskande bristen på ordning och likformighet voro priserna växlande och ofta otillbörligt höga. Statsmonopolet har genom att öfverallt sälja till bestämda priser och med en bestämd rabattsats gjort det möjligt för en hvar att göra sina inköp med fullt förtroende.

3. Enkelhet i kontrollen.

Som det icke finnes några tobaksfabrikanter eller handlande utom staten, och ej heller några andra personer kunna antagas vara i besittning af maskiner, verktyg, cigarettpapper eller råmaterial för tobakstillverkning, arbetar tobaksmonopolet mycket enkelt och möjliggör en genomgående kontroll.

4. Förbättringar i tillverkningen.

Under det att de som hitintills varit sysselsatta med yrket endast kunde tillverka i liten skala och vinsten därigenom blef lika liten, så att de ej kunde väntas göra några förbättringar i tillverkningen, är däremot staten i stånd att drifva detta statsföretag i stor skala, använda maskiner och verktyg af bästa slag och därigenom i högsta grad förbättra tillverkningen och nedsätta tillverkningskostnaderna.

5. Ökad export.

Som en följd af förbättring i kvaliteten och nedsättningen i tillverkningskostnaderna har utförseln till främmande länder dagligen till-

tagit. Från Kina, Korea och Sibiriens sjöprovinser till Straits Settlements, Siam och Australien, alla äro de mycket lofvande marknader för vår tobak. Som efterfrågan för närvarande är störst i Manchuriet öppnades i Tairen (förut Dalny) i april 1905 en försäljningsfilial.
